

GEOLOGINEN TUTKIMUSLAITOS

Maaperäosasto, raportti P 13.4/83/139

Helmer Tuittila

YLÄNEEN TURVEVARAT

Espoo 1983

Tekijän osoite

Helmer Tuihtila

Geologinen tutkimuslaitos
02150 Espoo 15

Monistus

Keuhkovammayhdistys r.y.
Kuopion työkeskus

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO.....	2
2.	TUTKIMUSMENETELMÄT JA TULOSTEN ESITTÄMINEN.....	2
2.2	Maastotutkimukset.....	2
2.2	Laboratoriotutkimukset.....	4
2.3	Kartat ja profiilit.....	4
2.4	Tulosten luotettavuudesta.....	5
3.	SOISTUNEISUUS JA TURVEKERROSTUMAT.....	8
3.1.1	Pinta-ala ja tutkimustarkkuustiedot.....	8
3.1.2	Suotyypit ja ojitustilanne.....	19
3.1.3	Turvelajit, turpeen muuttuneisuus ja poh- jamaalajit.....	11
3.1.4	Turvemäärä ja liekoisuus.....	12
3.1.5	Turpeen kemialliset ja fysikaaliset omi- naisuudet.....	13
3.2	Suokohtainen tarkastelu.....	13
	Kaukosuo.....	13
	Heikinsaarensuo.....	18
	Jännessuo.....	21
	Kajavanrahka.....	23
	Pukinrahka.....	26
	Vesiraumanrahka.....	32
	Vaskijärvensuo.....	35
	Niittukurjensuo.....	36
	Kaalimaansuo.....	41
	Haaraissuo.....	43
	Pajusuo.....	45
	Pöytäkallionsuo.....	47
	Kiksaarensuo.....	49
	Härkäsuu.....	53
	Riihijärvensuo.....	56
	Rajasuo.....	57
	Halikonrahka.....	61
	Lammenrahka.....	64

	Haukansuo.....	66
	Iso Vuohensuo.....	74
	Liettoonsuo.....	76
	Kailassuo.....	79
	Kyytsuo.....	81
	Lavinojansuo.....	82
	Ruusinrahka.....	87
	Reitolanrahka.....	91
	Isosuo S.....	93
	Kuivetunsuo.....	99
	Järvenrahka.....	102
	Haapasaarensuo.....	108
	Sampaansuo.....	113
	Levonsuo.....	114
	Isosuo N.....	118
	Valastensuo.....	122
	Papinsuo.....	123
	Pöytärahka.....	125
4.	SOIDEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET.....	131
4.1	Soveltuvuus polttoturpeeksi.....	133
4.1.1	Polttoturvetuotantoon soveltuvat suot....	135
4.2	Soveltuvuus kasvuturpeeksi.....	137
4.2.1	Kasvuturvetuotantoon soveltuvat suot....	138
4.3	Soiden muukäyttö.....	140
4.3.1	Soiden perättäiskäyttö.....	140
4.3.2	Soiden käyttö maa- ja metsätaloudessa....	140
4.3.3	Soiden suojele ja virkistyskäyttö.....	141
5.	KIRJALLISUUSLUETTELO.....	141
	Liitteet.....	145

Abstract: Tuittila, Helmer, 1983. The peatlands of Yläne, southwestern Finland. Geological Survey of Finland. Report P 13/83/139

In the area of the parish Yläne 36 mires covering an area of 4554 ha have been investigated. In the slightly humified, in average 2,7 m deep peat layer consisting 72 % of moss peat, the water content is 92,6 % and the dry matter content is 64,8 kg/m³.

The peat resources are 122 million m³ of which 13,2 million m³ including 0,86 million tn of dry matter on area of 650 ha, are suitable for horticultural peat production. Energy resources of 2 mires on the area of 117 ha are 2,93 million m³ including 0,18 million tn of dry matter with energy content of 1,26 million MWh.

1 JOHDANTO

Geologinen tutkimuslaitos tutki v. 1978 - 1980 Yläneen kunnassa kaikki yli 20 hehtaarin suuruisten soiden turvevarat selvittääkseen niiden teollisen käyttökelpoisuuden. Alustavasti tutkittiin v. 1967 - 1958 muutamia soita, joiden tutkimustuloksista tiedot julkaistiin Lounais-Suomen seutukaavaliiton julkaisussa 3/1969. Nyt loppuunsaadut tutkimukset on rahoittanut kauppa- ja teollisuusministeriö. Tutkimusta ovat tukeneet myös Yläneen kunta sekä Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, joka on antanut apuaan tutkimuksen eri vaiheissa.

Raportista puuttuvat tiedot niistä soista, joiden alasta yli 50 % sijaitsee muiden kuntien alueella. Tiedot niiden osalta on julkaistu tai julkaistaan naapurikuntien turvevararaporteissa.

2 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TULOSTEN ESITTÄMINEN

2.2 Maastotutkimukset

Maastotutkimuksissa on noudatettu Geologisen tutkimuslaitoksen turvetutkimuksissa yleisesti käyttämiä menetelmiä (Lappalainen et al. 1978), jotka osittain perustuvat Salmen (1952) kehittämiin menetelmiin. Suuret ja turvetuotannon kannalta tärkeät suot tutkitaan käyttämällä linjaverkostoa, pienet tai muuten vähämerkitykselliset suot hajapistein. Tutkimuspistetiheydeksi on pyritty saamaan vähintään 2 pistettä/10 ha.

Peruskartalle laaditaan linjaverkosto (1 : 20 000) siten, että sillä olevat tutkimuspisteet kattavat suoalueen edustavasti. Tämän vuoksi tärkein linja, josta tuonnempana käytetään nimitystä selkälinja, on suon pituusakselin kautta kulkeva linja. Selkälinjaa vastaan kohtisuoraan sijoitetaan riittävä määrä (200 - 500 m välein)

poikkilinjoja. Jos suokuvio on rikkonainen, selkälinjot ja voi olla useita. Tutkimuslinjastoon merkitään paaluin tutkittavat pisteet, jotka ovat suon keskiosassa 100 m:n etäisyydellä toisistaan. Suon reunan läheisyydessä tutkimuspisteiden väli on lyhyempi. Tutkimuslinjastosta vaaitaan pisteet 50 m:n välein, mutta tarvittaessa vaatuspisteitä voi olla tiheämminkin. Vaaittu linjasto sidotaan valtakunnalliseen kiintopisteverkoston.

Kullakin tutkimuspisteellä määritetään suon senhetkinen tila: suotyyppi (joko luonnontilaisena tai muuntuneena), suon vetisyys 5-asteikolla (kuiva, normaali, vetinen, hyllyvä, rimpinen), mättäisyys (%:ina), mättäiden keskimääräinen korkeus (dm:inä), puuston määrä ja puulajisuhteet (%:ina), puiden kehitysluokka ja hakkuut.

Kairaukset suoritetaan 50 cm:n kannulla varustetulla Hillerkairalla. Tutkimusyksikkönä käytetään 1 desimetriä turvemäärityksiä tehtäessä. Turpeen alla olevien eloperäisten ja kivennäismaalajien määrityksessä käytetään senttimetrin tarkkuutta. Turpeesta määritetään pääturvelaji lisätekijöineen sekä niiden suhteelliset osuudet (6-asteikolla), turpeen maatuneisuus (10-asteikolla), kosteus (5-asteikolla) ja turpeessa olevien tupasvillan (*Eriophorum vaginatum*) kuitujen määrä (6-asteikolla). Myös turpeen alla olevista maalajeista tehdään havaintoja. Tutkimuslinjojen leikkauspisteissä kairaus ulotetaan karkeaan mineraalimaahan saakka.

Turve- ja pohjamaalajien merkit ovat kuvassa yksi. Suos- sa olevan lahoamattoman puuaineksen osuus määritetään siten, että tutkimuspisteen ympäristössä noin 100 m:n suuruisella alueella luodataan turvekerrosto 2 m:n syvyyteen kymmenessä pisteessä. Todetut lieko-osumat ilmoitetaan pinnasta 1 metriin ja 1 - 2 metriin.

2.2 Laboratoriotutkimukset

Kenttähavaintojen mukaan turveteollisuudelle kelvollisista soista otetaan tilavuudeltaan tarkkoja näytteitä laboratorioanalyysiin. Näytteenottopaikat valitaan siten, että ne edustavat mahdollisimman hyvin suon turvekerroston keskimääräisiä arvoja (Korpijaako 1981).

Näytteistä määritetään happamuus (pH-aste), vesipitoisuus (105 °C:ssa kuivattuna), tuhkapitoisuus (815 ± 25 °C:ssa poltettuna) sekä lämpöarvo (Gallenkampin ballistisella pommikalorimetrillä). Turvenäytteistä määritetään täysin vedettömän turpeen ja 50 % vettä sisältävän turpeen lämpöarvo.

2.3 Kartat ja profiilit

Jokaisesta tutkitusta suosta laaditaan 1:10.000 -mittakaavainen kartta, jossa suokuvioon on merkitty tutkimuspisteiden sijainti. Pisteiden yläpuolella oleva luku ilmaisee kairauspisteessä olevan turvekerroston keskimääräisen paksuuden, alapuolella olevan luvun osoittaja heikosti maatuneen turpeen paksuuden desimetreissä ja nimittäjässä oleva luku koko turvekerroston paksuuden. Lisäksi karttaan piirretään turvekerroston paksuutta kuvaavat syvyyskäyrät 1 metrin välein sekä - tavallisesti suokuvion ulkopuolelle - korkeuskäyrä osoittamaan absoluuttista korkeutta.

Soista piirretään myös suotyyppisiä ja lieko-osumia esittävät kartat. Kartoissa on tutkimuspisteiden yläpuolelle merkitty suotyyppiä kuvaava kirjainlyhenne. Pisteiden alapuolisen luvun osoittaja ilmaisee lieko-osumat 0 - 1 metrin syvyyskerroksessa ja nimittäjä 1 - 2 metrin syvyyskerroksen lieko-osumat. Liitteessä 2 ilmoitetaan liekoisuusprosentti, joka on laskettu lieko-osumista Pavlovin menetelmää mukailleen.

Turvekerrostumien rakennetta kuvataan suon poikkileikkauksuviolin. Maatuneisuusprofiilissa on v. Postin 10-asteikko (liite 1) jaettu kolmeen luokkaan: heikosti maatonut (H 1-3), heikohkosti maatonut (H 4) ja kohtalaisesti ja hyvin maatonut (H 5-10). Jako perustuu turpeen käyttömahdollisuuksien huomioon ottamiseen: heikosti maatonut (H 1-3) rahkaturve soveltuu kasvuturpeeksi. Heikohkosti (H 4) maatonut rahkaturve soveltuu välttäväästi kasvuturpeeksi, samoin vastaava saravaltainen turve polttoturpeeksi. Keskinertaisesti ja hyvin maatonut turve on kelvollista polttoturpeen raaka-aineeksi.

Turvelajiprofiilissa on kairauspisteen yläpuolella suotyypit ja lieko-osumat (osoittajassa ovat 0 - 1 m:n syvyyskerroksen osumat, nimittäjässä 1 - 2 m:n syvyyskerroksen osumat). Kairauspisteen paikka profiilissa merkitään pienellä pystyviivalla profiilin yläpintaan. Turvelajit ja pohjamaalajit merkitään symbolein. Sara- ja rahkavaltaisten turvekerrostumien rajapinta merkitään yhtenäisellä viivalla. Tutkimuslinjan suunta ja suon absoluuttiset korkeudet ovat profiilikehyksien sivureunoissa. Tutkimusaineistoa ja alkuperäispiirroksia säilytetään Geologisen tutkimuslaitoksen turvearkistossa.

2.4 Tulosten luotettavuudesta

Tutkimuksessa käytetystä linjaverkkomenetelmästä seuraa yleensä tutkimuspisteiden kasaantuminen suon syville osille. Jotta tietojen tulostuksessa päästäisiin mahdollisimman tarkkaan turvemäärien ja turvelajien arviointiin painotetaan laskutapahtumassa käytettäviä lukusuu-reita syvyysvyöhykkeitten pinta-aloilla (Tuittila 1982). Käytännössä menetellään siten, että lasketaan kunkin syvyysvyöhykkeen turvemäärät erikseen ja suon turvemäärä on tällöin eri syvyysvyöhykkeillä olevien turvemäärien summa. Samaa tapaa soveltaen lasketaan muutkin turpeen määrää ja laatua koskevat arvot. Syvyysvyöhykkei-

den turvemäärien summasta lasketaan syvyyden keskiluvut jakamalla turvemäärä suon pinta-alalla. Periaatetta sovelletaan myös maatuneisuusarvojen ja suotyyppien laskennassa.

Tulosten luotettavuuteen vaikuttavat ratkaisevasti paitsi tutkimuspistetiheys, suon pohjan tasaisuus ja turvekerroksen yhtenäisyys. Siten laaksojen savikoille syntyneiden soiden turpeen määrä ja laatu voidaan arvioida vähäisellä pistemäärällä mutta laaksojen välisillä moreenialueilla, missä pohjatopografia vaihtelee, eivät arviointitulokset ole yhtä luotettavia. Etenkin jos suon ympäristössä on siirtolohkareita, voidaan niitä olettaa olevan suon pohjallakin ja siten on tiheästäkin havaintopistemäärästä huolimatta mahdollista tehdä vääriä arvioita turpeen käyttökelpoisuudesta.

Suokartoissa ja -profiileissa käytetyt lyhenteet ja merkit.

Suotyypit

1. Nevat

saraneva	SN
lyhytkortinen neva	LKN
rahkaneva	RN
silmäkeneva	SIN
kalvakkaneva	KN
luhtaneva	LUN

2. Rämeet

kangasräme	KGR
sararäme	SR
korpiräme	KR
isovarpuinen räme	IR
tupasvillaräme	TR
rahkaräme	RR
keidasräme	KER
pallosararäme	PSR

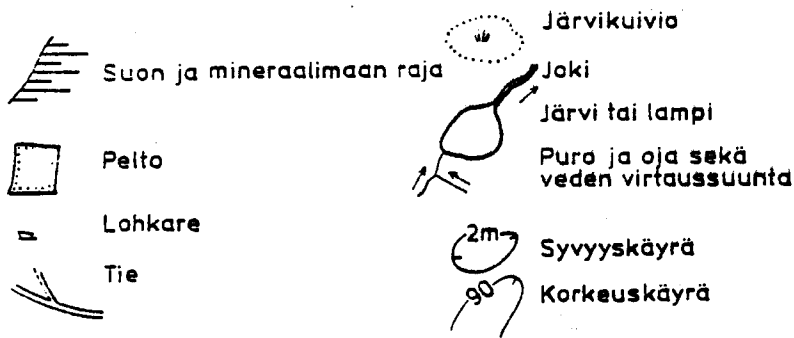
3. Korvet

lehtokorpi	LHK
ruoho- ja heinäkorpi	RHK
nevakorpi	NK
varsinainen korpi	VK
kangaskorpi	KGK

4. Muuntumat

ojikot	oj
muuttumat	mu
turvekankaat	tk
- karhunsammalmuuttuma	ksmu
- ruohoturvekangas	rhtk
- mustikkaturvekangas	mtk
- puolukaturvekangas	ptk
- varputurvekangas	vatk
pelto	
- turpeennostoalue	ta
- palaturpeennostoalue	pta
- jyrshinturpeen-	
nostoalue	jta

SUOKARTTA:

- 5,0 Keskimääräinen maatuneisuus
 3/14 Heikosti maatunut kerros dm/
 Turvepaksuus dm
- P3 Hajapiste
- x
 22 Turvekerrostuman paksuus dm
- o Näytepiste

PROFIILIT:

Turvelajit:

	Rahka (Sphagnum)	S		Tupasvilla (Eriophorum)	ER		Järvikaisla (Scirpus)	SP
	Sara (Carex)	C		Tupasluikka (Trichophorum)	TR		Järviruoko (Phragmites)	PR
	Ruskosammal (Bryales)	B		Suoleväkkö (Scheuchzeria)	SH		Raate (Menyanthes)	MN
	Sararahka (Carex-Sphagnum)	CS		Siniheinä (Molinia)	ML		Varpuaines (Nanolignidi)	N
	Rahkasara (Sphagnum-Carex)	SC		Korte (Equisetum)	EQ		Puuaines (Lignidi)	L
	Ruskosammalsara (Bryales-Carex)	BC						

Pohjamaalajit:

	Lohkareita	LO		Hiekka	HK		Savi	SA
	Moreeni	MR		Hieta	HT		Liejusavi	LJSA
	Sora	SR		Hiesu	HS		Kallio	KA

Liejut:

	Savilieju	SALJ		Karkeadetrituslieju	KDLJ		Levälieju	LELJ
	Järvimuta	JAMU		Piilevälieju	PILJ		Kalkkilieju	KALJ
	Hienodetrituslieju	HDLJ		Piimaa	PIMA		Simpukkamaa ja kuorisora	SMLJ

Muita symboleja:

	Hiilikerroksen
	Saostuma
	Rekurenssipinta

Liekoisuus:

3/2 Lieko-osumien määrä
 0-1/1-2m:n syvyydessä

Turpeen maatuneisuus:

	H ₁₋₃
	H ₄
	H ₅₋₁₀

	LJ HS
	LJ HT
	LJ HK
	LJ SR

Kuva 1. Piirroksissa käytetyt merkit.

3 SOISTUNEISUUS JA TURVEKERROSTUMAT

3.1.1 Pinta-ala ja tutkimustarkkuustiedot

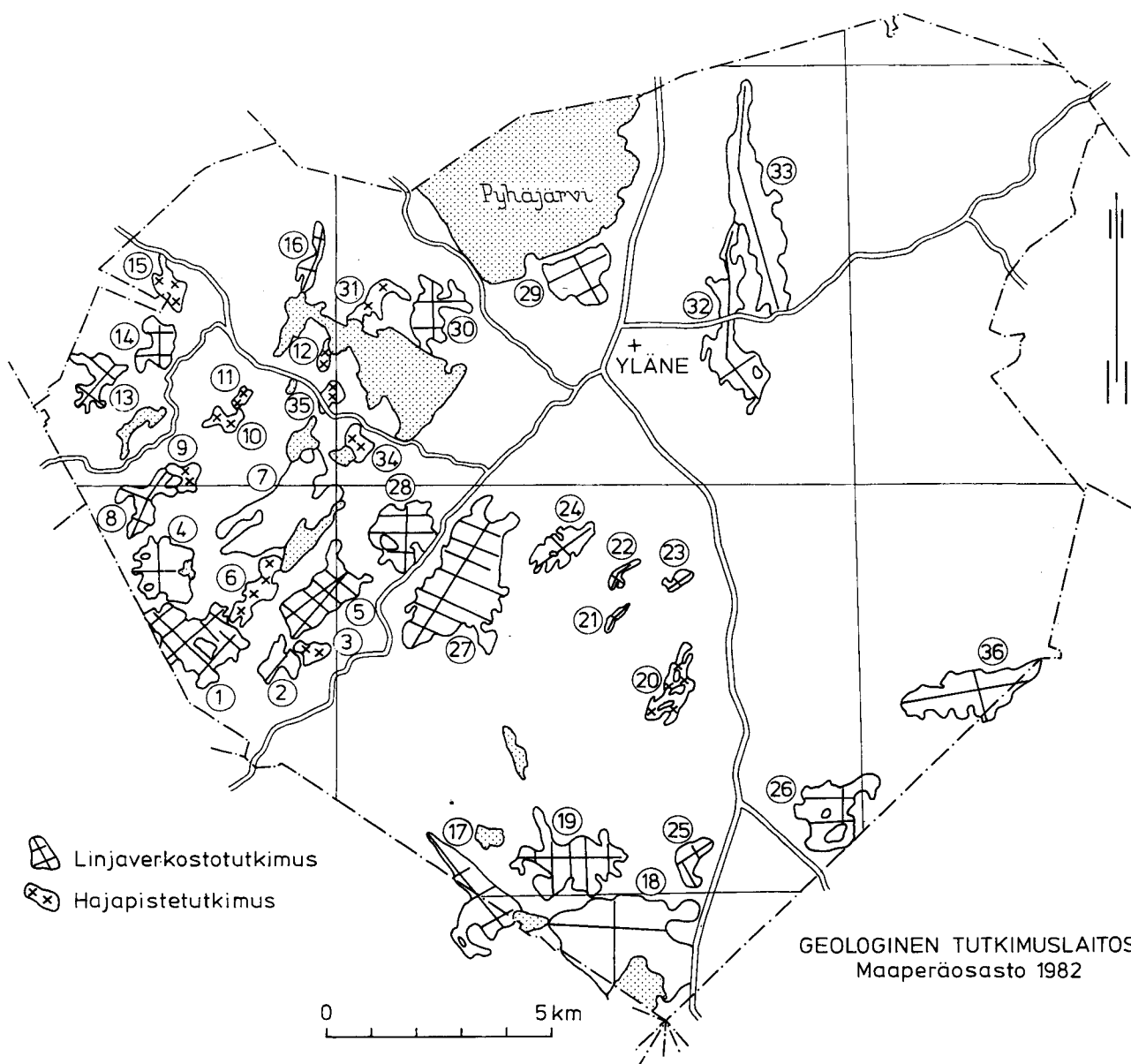
Yläneen kunnan alueella on tutkittu kaikki yli 20 ha:n suuruiset suot. Tutkittuja soita on yhteensä 36. Soiden sijainti käy ilmi kuvasta 2 ja ryhmittely kokoluokittain taulukosta 1.

Taulukko 1. Yläneen kunnan suot suuruusluokittain

Suuruusluokka	Luku- määrä	Yht. pinta- ala (ha)	Osuus tutkitusta suoalasta (%)
Yli - 200 ha	8	2642	58
100 - 199 "	7	1059	23
50 - 99 "	7	470	10
20 - 49 "	9	304	7
alle 20 "	5	79	2
Yhteensä	36	4554	200

Tutkittujen soiden yhteispinta-alasta - 4554 ha - on yli 1 m:n syvyistä aluetta 3467 ha ja yli 2 m:n syvyistä aluetta 2560 ha.

Linjaverkostomenetelmää käyttäen tutkittuja ja siten myös vaaittuja soita on 25, ja niiden yhteispinta-ala on 4174 ha. Muut suot, joista 2 on yli 50 ha:n suuruista, on tutkittu hajapistein. Tutkimuslinjaston yhteispituus on 96 km ja tutkimuspisteitä 1422 kpl.

1. Kaukosuo	13. Kiksaarensuo	25. Ruusinrahka
2. Heikinsaarensuo	14. Härkäsuo	26. Reitolanrahka
3. Jännessuo	15. Riihijärvensuo	27. Isosuo S
4. Kajavanrahka	16. Rajasuo	28. Kuivetunsuo
5. Pukinrahka	17. Halikonrahka	29. Järvenrahka
6. Vesiraumanrahka	18. Lammenrahka	30. Haapasaarensuo
7. Vaskijärvensuo	19. Haukansuo	31. Sampaansuo
8. Niittukurjensuo	20. Iso Vuohensuo	32. Levonsuo
9. Kaalimaansuo	21. Liettoonsuo	33. Isosuo N
10. Haaraissuo	22. Kailasuo	34. Valastensuo
11. Pajusuo	23. Kyytsuo	35. Papinsuo
12. Pöytäkallionsuo	24. Lavinojansuo	36. Pöytärahka

Kuva 2. Tutkittujen soiden sijainti.

3.1.2 Suotyypit ja ojitustilanne

Yläneen suot kuuluvat "Rannikko-Suomen keidassoihin" (Euroola 1962). Keidassoille tyypilliset suurmuoto-osat - laide, reunaluisu ja keskusta - puuttuvat usein pieniltä soilta tai ne ovat erotettavissa yksinomaan kasvillisuuden perusteella.

Yleisimpiä suotyyppejä ovat rämeet (53 % tutkimuspisteistä). Eniten rämeitä on alle 10 ha:n suuruisilla soilla. Karut rahkarämeet (20 %), isovarpuiset rämeet (12 %) ja keidasrämeet (10 %) ovat yleisimmät rämetyyppit paksuturpeisilla keidassoilla (liite 3a). Ohutturpeisilla soilla tupasvillaräme on yleisin rämetyyppi (7 %). Runsasta ravinteisuutta vaativat rämetyyppit ovat harvinaisia. Arvosoiista (39 %) lyhytkortiset nevat (15 %) ja rahkanevat (17 %) ovat yleisimmät. Korpia on tutkituilla soilla niukasti (3 %). Suoalasta 8 % on ojituksen takia muuttunut turvekankaaksi ja karhunsammalmuuttumiksi (liite 3b).

Suurin osa soista on ojitettu. Luonnontilaisina ovat säilyneet eräiden paksuturpeisten soiden keskiosat sekä muutamat suot, jotka syrjäisen sijaintinsa ansiosta ovat säilyneet luonnontilaisina, jopa reunaosiltaan. Ojituksen ikä vaihtelee. Vanhimmat ojitukset ovat peräisin vuosisadan vaihteesta, jolloin matalaturpeisia korpijuotteja ojitettiin metsäntuotannon lisäämiseksi ja kohosoiden laiteita niiden viljelyyn ottamiseksi. Lisäksi eräiltä soilta ryhdyttiin jo tuolloin ottamaan turvetta kivi-
vikkeeksi. Uusin ja samalla tihein ojitus on peräisin 1960- ja 1970-luvuilta, jolloin lähes kaikki metsäntuotantoon soveltuvat suot ja suonosat ojitettiin. Nykyään tutkitusta suoalasta noin puolet on ojikkoina tai muuttumina.

3.1.3 Turvelajit, turpeen muuttuneisuus ja pohjamaalajit

Yläneen soissa on rahkavaltaisia turpeita 28 % turvekerrostosta, loput ovat saravaltaisia (liitteet 4a ja 4b). Yleisimmät turvelajit ovat rahkaturve (33 %), tupasvillarakhaturve 18 %) ja sararahkaturve (11,7 %). Yleisin lisätekijä rahkavaltaisissa turpeissa on tupasvilla (20 %) ja saravaltaisissa korte (2 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden osuus on noin 7 %.

Tutkittujen soiden turvekerroston keskimääräinen maatuneisuus (H 1-10) on 4,2, josta heikosti maatuneen turpeen (H 1-4) 3,3 ja hyvin maatuneen osan (H 5-10) 6,1. Etenkin rahkaturpeessa on heikosti maatuneessa turvekerrostossa hyvin maatuneita turvelinssejä, joiden paksuus vaihtelee muutamasta senttimetristä puoleen metriin.

Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni (25 % tutkimuspisteistä) soiden ohutturpeisissa reunaosissa ja vedenjakaja-alueiden soissa ja savi (25 %) jokilaaksojen soissa ja syvissä suoaltaissa. Useissa soissa hieta, hiekka ja sora peittävät vaihtelevan paksuina rantakerrostumiina alla olevaa savea tai moreenia. Soiden pohjalla tavattavien liejukerroksien (21 %) olemassaolosta voidaan päätellä näiden soiden syntyneen paikalla olleiden järvien umpeenkasvun tuloksena. Eräiden soiden pohjalla on mineraalimaan ja turpeen välissä ohut saviliejukerros, jonka päällä on lehtipuun jäänteitä sisältävä saraturve. Tällaiset suot ovat alkaneet kehittyä välittömästi maan kohottua merenpinnan yläpuolelle. Metsämaan soistuminen näyttää olevan yleisin soistumisen syy Yläneellä. Tästä on osoituksena soiden pohjalla puuvaltainen turve, jossa olevat hiilikerrostumat ovat todisteena metsä- ja suopaloista. Usein juuri metsäpalojen jälkeen metsämaan soistuminen on kiihtynyt pohjaveden pinnan nousun seurauksena.

3.1.4 Turvemäärä ja liekoisuus

Tutkittujen soiden turvekerrostumien keskimääräinen pakkaus on 2,7 m. Tästä heikosti maatuneen pintaturpeen osuus on 1,7 m ja hyvin maatuneen pohjaturpeen 1,0 m. Yli 1 m:n syvyisellä alueella turpeen keskipaksuus on 3,1 m, josta heikosti maatuneen pintaturpeen osuus 1,9 m. Yli 2 m:n syvyisellä suon osalla turpeen keskipaksuus on 3,7 m, josta pintaturpeen osuus 2,3 m. Tutkituissa soissa turvetta on yhteensä 122 milj. m³, josta heikosti maatonutta pintaturvetta 77 milj. m³. Yli 1 m:n syvyisellä suon osalla turvetta on 108 milj. m³ ja yli 2 m:n syvyisellä alueella 94 milj. m³. Liekojen määrä on hyvin alhainen sekä 0 - 1 m:n syvyydessä (0,8 %) että 1 - 2 m:n syvyydessä (-,3 %).

3.1.5 Turpeen kemialliset ja fysikaaliset ominaisuudet

Näytesarjoja laboratoriomäärityksiä varten on otettu 12 sarjaa yhdestätoista suosta. Näytteenottopisteet valittiin edustamaan mahdollisimman hyvin koko suota. Tulosten yhteenveto on esitetty liitteessä 5.

Koko aineiston pH-lukujen keskiarvo on 3,9 ja vaihteluväli 3,0 - 5,5. Happamuus lisääntyy pohjasta pintaa kohti. Vesipitoisuuden aritmeettinen keskiarvo on 92,6 % ja vaihteluväli 85,1 - 95,3 %.

Vaihtelu samassakin näytesarjassa saattaa olla huomattava useista eri tekijöistä kuten turvelajista, maatuoneisuudesta ja syvyydestä riippuen. Tuhkapitoisuus on alhainen - aritmeettinen keskiarvo on 2,5 %, vaihteluväli 0,4 - 8,9 %. Alhaisimmat tuhkapitoisuusarvot ovat turvekerrostuman keskiosassa. Pintaosien hieman korkeampi tuhkapitoisuus voi johtua mahdollisesta lannoituksesta, sateiden mukana tulleista ravinteista ja pinnan elävien kasvien ravinteiden otosta. Turvekerrostuman

pohjaosassa tuntuu mineraalimaan vaikutus. Turpeen ir-
totiheyden (kuiva-ainetta kg/m^3) keskiarvo on 64,8 kg/m^3
ja vaihteluväli 25,3 - 146,1 kg/m^3 . Lähes kaikkien näy-
tesarjojen keskimääräiset lämpöarvot 50 %:n käyttökos-
teudessa ovat 9,2 MJ/kg, vaihteluväli on 7,2 - 11,3 kg/m^3 .
Turpeiden keskimääräinen rikkipitoisuus on 0,2 %.

3.2 Suokohtainen tarkastelu

Seuraavassa tarkastellaan jokaista suota yksityiskohtai-
sesti. Soista on piirretty turvekerroksen paksuutta ja
maatuneisuutta kuvaava kartta sekä suotyyppi- ja lieko-
osumakartta ja linjaverkkomenetelmällä tutkituista sois-
ta maatuneisuus- ja turvelajiprofiilit. Suon numerointi
noudattelee peruskarttanumerointia. Suokohtaista tietoa,
jota ei ole yksityiskohtaisesti esitetty tekstissä, on
lisää raportin lopussa olevissa taulukoissa. Soiden käyt-
tökelpoisuudesta on tietoja luvussa 4.

1. Kaukosuo (kl. 1133 07, x = 67466, y = 5661) sijaitsee
noin 12 km Yläneen keskustasta lounaaseen Kolinummen
luoteispuolella. Suo rajoittuu länsiosassa Pahnasuohon,
pohjoisosassa Kajavanrahkaan ja koillisessa Valastensuo-
hon. Suo on kalliosaarekkeiden rikkoma ja moreenipeit-
teisten kallioiden ympäröimä. Kaukosuon itäosasta on
noin sadan metrin matka metsäautotielle ja länsiosasta
noin puoli kilometriä autotielle. Suon pinnan korkeus on
55 - 59 m mpy. Vedet virtaavat suon pohjoisosasta Kaja-
vanhjaan, joka laskee Mynämäenlahteen virtaavaan Laa-
jokeen (kuva 3).

Kaukosuon pinta-ala on 460 ha, josta on yli yhden metrin
syvyistä aluetta noin 425 ha ja yli kahden metrin 285 ha.
Suolla on tutkimuspisteitä 146, joista 118 on yli yhden
metrin syvyisellä alueella ja 104 yli kahden metrin sy-
vyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 3,2/10 ha.

Vallitsevina suotyyypeinä ovat nevat (72 %), joista yleisimmät ovat lyhytkortinen neva (33 %) ja kalvakkaneva (16 %). Suon keskiosassa on kalvokka- ja lyhytkortista nevaa. Paikoin reunaosissa on saranevaa. Suon kaakkoisosassa on rahkarämeojikkoa ja lounaisosassa rahkanevaa.

Turvekerrosten keskipaksuus on 2,6 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,6 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,0 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,8 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,4 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 6,0 m (pisteessä A 300 + 800).

Suon pohjamaalajeina ovat moreeni (34 %) ja hiekka (20 %) sekä savi (20 %). Liejua on 21 %:lla tutkimuspisteistä. Suon turpeista 43 % on rahkavaltaisia ja 57 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on tupasvillaa (13 %) ja suoleväkköä (2 %) ja saravaltaisissa puuainesta (7 %) ja varpuainesta (7 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 7 %. Turvekerrosten keskimaatuneisuus on 4,4, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,3 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,1. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,1 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,1 %.

Kaukosuolla on turvetta 12,00 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 61 % (7,40 milj. m³) ja hyvin maatunutta 39 % (4,60 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 99 % (11,86 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 81 % (9,69 milj. m³).

2. Heikinsaarensuo (kl. 1133 07, x = 67459, y = 5688) sijaitsee noin 10,5 km Yläneen keskustasta lounaaseen. Suo rajoittuu koillisessa Jänessuohon ja lounaassa Heilinsuon peltoon. Muualla suota ympäröi moreenimaasto. Heikinsuon koillisosaan tulee metsäautotie Yläne - Mynämäki -tieltä. Suolta on runsaan kilometrin matka Yläne - Mynämäki -maantielle (kuva 7).

Suon pinnan korkeus on 55 - 59 m mpy. Suo viettää lounaaseen ja vedet virtaavat suon ojia myöten Helisuon pellon laitaa pitkin Raasinjokeen, joka laskee Mynäjokeen.

Heikinsaarensuon pinta-ala on 41 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 27 ha ja yli kahden metrin 8 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 12, joista 10 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 7 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,8/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (83 %), joista yleisimmät ovat tupasvillarrämeet (50 %) ja korpirämeet (35 %). Suotyypit ovat muuttuma-asteella. Suon reunaoissa on korpi- ja isovarpurämemuuttumia, keskiosissa on

tupasvillarämemuuttumaa. Suon eteläosassa on lyhytkor-
tinen nevaojikko (17 %). Koko suo on ojitettu (kuva 8).

Turvekerroston keskipaksuus on 1,4 m. Tästä on heikosti
maatuneen turpeen osuus 1,2 m ja hyvin maatuneen turpeen
0,2 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on
1,9 m ja yli kahden metrin syvyisen 2,4 m. Suurin havait-
tu turpeen paksuus on 2,9 m (pisteessä A 200).

Suon pohjamaalajina on eteläosassa savi (25 %), pohjois-
osassa moreeni (58 %) ja hiekka (17 %). Liejua on 17 %:lla
tutkimuspisteistä. Suon turpeista 42 % on rahkavaltaisia
ja 58 % saravaltaisia. Turpeen lisätekiöinä rahkaval-
taisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (11 %) ja
suoleväkköä (10 %) ja saravaltaisissa tupasvillaa (10 %)
ja varpuainesta (7 %). Turvekerroston keskimaatuneisuus

on 4,1, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,8 ja hyvin maatuneen pohjaosan 5,8. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 4,6 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,4

Heikinsaarensuolla on turvetta 0,58 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 83 % (0,48 milj. m³) ja hyvin maatumutta 17 % (0,10 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 86 % (0,50 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 32 % (0,19 milj. m³).

3. Jänessuo (kl. 1133 07, x = 67460, y = 5695) sijaitsee noin 10 km Yläneen keskustasta lounaaseen. Suo rajoittuu luoteessa Heikinsaarensuohon ja Pukinrahkaan. Muualla suota ympäröivät moreenikumpareet ja avokalliot. Jänessuon luoteisosaan tulee autotie Yläne - Mynämäki -maantieltä, jonne suolta on runsaan kilometrin matka.

Suon pinnan korkeus on 60 - 61 m mpy. Suo viettää luoteeseen ja vedet virtaavat suolta oja myöten Heikinsaarensuolle, josta ne edelleen virtaavat Raasinjokeen ja Mynäjokeen (kuvat 9 ja 10).

Jännessuon pinta-ala on 30 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 24 ha ja yli kahden metrin 12 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 6, joista 6 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 4 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 2,0/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (100 %), joista yleisimmät ovat rahkarämeet (67 %) ja tupasvillarrämeet (30 %). Suotyypit ovat ojikkoasteella. Pääosa suosta on rahkarämeojikkoa (67 %), jota suon reunoilla ympäröi isovarpurämevyöhyke. Suon länsiosassa on tupasvillarrämeojikkoa tai -muuttumaa.

Turvekerroston keskipaksuus on 1,7 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,9 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,8 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 1,9 m. ja yli kahden metrin syvyisen 2,5 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,4 m (pisteessä P 3).

Suon yleisin pohjamaalaji on moreeni (83 %). Suon turpeista 76 % on rahkavaltaisia ja 24 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on run-

saimmin tupasvillaa (28 %) ja varpuainesta (5 %) ja saravaltaisissa varpuainesta (4 %) ja kortetta (3 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 5 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,5, josta heikosti maatuneen pintaosan 2,8 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,4. Liekoja on 0 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 1,2 %.

Jännessuolla on turvetta $0,51_3$ milj. m^3 , josta heikosti maatunutta 52 % ($0,27$ milj. m^3) ja hyvin maatunutta 48 % ($0,24$ milj. m^3). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 92 % ($0,47$ milj. m^3) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 59 % ($0,30$ milj. m^3).

4. Kajavanrahka (kl. 1133 07, $x = 67483$, $y = 5661$) sijaitsee noin 12 km Yläneen keskustasta lounaaseen, Kajavajärven länsipuolella. Suo rajoittuu koillisessa Valastensuohon. Suota ympäröivät matalat avokalliot tai ohuen moreenin peittämät kalliot, jotka erottavat sen pohjoispuolella Niittukurjensuosta ja eteläpuolella Kaukosuosta. Kajavanrahkan pohjoisosasta on noin sadan metrin matka metsäautotielle, josta on noin 2 km matka autotielle.

Suon pinnan korkeus on 53 - 56 m mpy. Vedet virtaavat Kajavanojaa pitkin Laajokeen, joka laskee Mynämäenlahteen. Suon itälaidalla on Kajavajärvi.

Kajavanrahkan pinta-ala on 140 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 110 ha ja yli kahden metrin 90 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 29, joista 22 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 16 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on $2,1/10$ ha.

Vallitsevina suotyyypeinä ovat nevat (45 %) ja rämeet (45 %). Nevoista on yleisin lyhytkortinen neva (27 %).

Kaikki nevat ovat luonnontilaisia. Rämestä on yleisin rahkaräme (27 %). Suon reunaosa on nevakorpea. Suon pohjoislaita on ojitettu (7 %) (kuva 11).

Turvekerroston keskipaksuus on 2,5 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,7 m ja hyvin maatuneen 0,8 m. yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,0 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,4 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,8 m (pisteessä A 800 + 300) (kuva 12).

Turpeen alla on liejusavikerros (30 %), joka on yleensä ohut lukuunottamatta suon keskiosaa. Liejusaven alla on moreenia (30 %) tai hiekkaa ja soraa (30 %). Suon turpeista 85 % on rahkavaltaisia ja 15 % saravaltaisia.

Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (18 %) ja puuainesta (4 %) ja sara-
valtaisissa järviruokoa (2 %), varpuainesta (2 %) ja
puuainesta (2 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden
kokonaisuus on 6 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus
on 4,6, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,5 ja hyvin
maatuneen pohjaosan 6,7 (kuva 13).

Kajavanrahkalla on turvetta 3,48 milj. m³, josta on hei-
kosti maatunutta 66 % (2,30 milj. m³) ja hyvin maatunut-
ta 33 % (1,18 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yh-
den metrin syvyisellä suon osalla 97 % (3,36 milj. m³)
ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 88 % (3,04
milj. m³).

5. Pukinrahka (kl. 1133 07, 10, x = 67475, y = 5697)
sijaitsee noin 9 km Yläneen keskustasta lounaaseen. Suo
rajoittuu kallio- ja moreenimaastoon. Pukinrahka on
suon eteläosassa yhteydessä Jännessuohon. Pukinrahkan
reunaosista suon luoteisosaa lukuun ottamatta on noin
sadan metrin matka autotielle (kuvat 14 ja 15).

Suon pinnan korkeus on 62 - 64 m mpy. Vedet virtaavat
ojia pitkin Raasinjokeen, joka laskee Mynäjoen kautta
Mynämäenlahteen. Suon pohjoisosasta vettä virtaa Elijär-
veen (kuva 16.).

Pukinrahkan pinta-ala on 176 ha, josta on yli yhden met-
rin syvyistä aluetta noin 141 ha ja yli kahden metrin 97
ha. Suolla on tutkimuspisteitä 110, joista 25 on yli
yhden metrin syvyisellä alueella ja 23 yli kahden metrin
syvyisellä alueella.

Tutkimuspistetiheys on 6,3/10 ha. Vallitsevina suotyyp-
peinä ovat nevat (63 %), joista yleisimmät ovat lyhyt-
kertainen neva (33 %) ja silmäkeneva (22 %). Suon reu-
naosissa on sara- ja isovarpuista rämeojikkoa. Suon ete-

läosassa ja koillispäässä on lyhytkortista nevaa. Suo-
alasta on ojitettu 73 %.

Turvekerroston keskipaksuus on 2,2 m. Tästä on heikosti
maatuneen turpeen osuus 1,2 m ja hyvin maatuneen turpeen
1,0 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on
2,6m ja yli kahden metrin syvyisen 3,1m. Suurin havait-
tu turpeen paksuus on 4,6 m (pisteessä A 1400).

Suon pohjamaalajina on sora (35 %), suon eteläpäässä hiekka (31 %) ja liejusavi (12 %). Liejua on 17 %:lla tutkimuspisteistä. Suon turpeista 91 % on rahkavaltaisia ja 9 % saravaltaisia Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeista on runsaimmin tupasvillaa (35 %) ja suo-leväkköä (12 %) ja saravaltaisissa järviruokoa (1 %). Puunjänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 5 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,8, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,3 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,5. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,1 % ja 1 - 2 metrin syvyyshyökköissä 0,6 %.

Pukinrahkan turvevarat ovat $3,85 \text{ milj. m}^3$, josta on heikosti maatunutta 58 % ($2,07 \text{ milj. m}^3$) ja hyvin maatunutta 42 % ($1,72 \text{ milj. m}^3$). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyydellä suon osalla 95 % ($3,66 \text{ milj. m}^3$) ja yli kahden metrin syvyydellä suon osalla 77 % ($2,98 \text{ milj. m}^3$). Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 3,7, tuhkapitoisuus 2,4 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo laskettuna 50 %:n kosteudelle $8,7 \text{ MJ/kg}$ (taulukko 2).

6. Vesiraumanrahka (kl. 1133 07, x = 67475, y = 5683) sijaitsee noin 10,5 km Yläneen keskustasta lounaaseen, Vaskijärven eteläpuolella. Suo rajoittuu koillisreunal-
Vaskijärveen. Suota ympäröivät kalliosaarekkeet, jotka lounaassa erottavat suon Kaukosuosta ja pohjoisessa Valastensuosta. Vesiraumanrahkan itäosasta on noin sadan metrin matka autotielle (kuva 17).

Suon pinnan korkeus on 58 - 61 m mpy. Suo viettää koilliseen ja vedet virtaavat ojia pitkin Vaskijärveen, joka laskee Laajoen kautta Mynämäenlahteen. Vesiraumanrahkan pinta-ala on 61 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 43 ha ja yli kahden metrin 27 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 7, joista 7 on yli yhden met-

rin syvyisellä alueella ja 5 yli kahden metrin syvyisellä alueella.

Tutkimuspistetiheys on 1,0 kpl/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat nevat (71 %), joista yleisimmät ovat lyhytkortinen neva (29 %) ja silmäkeneva (29 %). Suotyypit ovat muuttuma-asteella. Suon keskiosassa on silmäkeneva- ja lyhytkortista nevamuuuttumaa, reunaosissa iso-varpuisia räme- ja tupasvillärämemuuttumia. Suo on ojitettu lukuun ottamatta Vaskijärven luonnonpuistoon kuuluvaa luoteisosaa (kuva 18).

Turvekerroston keskipaksuus on 2,0 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,3 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,7 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,6 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,3 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,3 m (pisteessä P. 2).

Suon yleisin pohjamaalaji on moreeni (71 %). Suon turpeista 88 % on rahkavaltaisia ja 12 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (23 %) ja suoleväkköä (3 %) ja saravaltaisissa puuainesta (8 %) ja järviruokoa (1 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 8 %. Turvekerroston keskipaksuus on 4,4, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,4 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,3. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,3 % ja 1 - 2 metrin syvyydyshyökköissä 0 %.

Vesiraumanrahkan turvevarat ovat 1,22 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 66 % (0,80 milj. m³) ja hyvin maatunutta 34 % (0,42 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyydellä suon osalla 90 % (1,10 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyydellä suon osalla 72 % (0,88 milj. m³).

7. Vaskijärvenrahka (kl. 1133 07 - 08, x = 67497, y = 5689) sijaitsee noin 9 km Yläneen keskustasta länsilounaaseen. Suo rajoittuu kaakkoisosastaan Vaskijärveen, eteläosastaan Kaukosuohon ja Vesiraumanrahkaan, pohjoisosastaan Papinsuohon, muualla moreeni- ja kalliomaastoon.

Suon pinnan korkeus on 58 - 61 m mpy. Vedet virtaavat suon eteläosasta Kajanojaan, joka laskee Laajoen kautta Mynämäenlahteen ja pohjoisosasta Elijärveen, joka laskee Merijoen ja Lamssijärven kautta Laajokeen sekä Ison Valasjärven kautta Merijokeen. Suo viettää lounaaseen. Vaskijärvenrahkan pinta-ala on 270 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 49 ja tutkimuspistetiheys on 1,7/10 ha. Valittuvina suotyyppeinä ovat rämeet (91 %), joista yleisimmät ovat keidasrämeet (63 %) ja rahkarämeet (17 %). Nevoista (9 %) on yleisin silmäkeneva (9 %). Suo on luonnontilainen.

Turvekerroston keskipaksuus on 3,7 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 2,4 m ja hyvin maatuneen turpeen

1,3 m. Suon pohjamaalajina on moreeni (21 %), jota peittää ohut hiekkakerros (26 %), paikoin turpeen alla on kallio (26 %). Mineraalimaan ja turpeen välissä on suon keskiosassa liejua (33 %).

Suon turpeista 84 % on rahkavaltaisia ja 16 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (17 %) ja suoleväkköä (4 %) ja saravaltaisissa puuaineista (5 %) ja varpuainesta (2 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 6 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,4, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,3 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,2. Liekoja ei ole luodattu.

Vaskijärvenrahkassa on turvetta 10,08 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 63 % (6,38 milj. m³) ja hyvin maatunutta 37 % (3,70 milj. m³). Suo on rauhoitettu.

8. Niittukurjensuo (kl. 1133 07 - 08, x = 67497, y = 5657) sijaitsee noin 12 km Yläneen keskustasta länsilounaaseen Vaskijärven länsipuolella. Suo rajoittuu pohjoisessa peltoon ja koillisosastaan Kaalimaansuohon. Muualla suota ympäröi kallio- ja moreenimaasto. Niittukurjensuon poikki kulkee tilustie. Suolta on noin kilometrin matka Heinjoki - Laajoki -paikallistielle (kuvat 19, 20 ja 21.).

Suon pinnan korkeus on 49 - 51 m mpy. Suo viettää länteen ja vedet virtaavat suolta oja pitkin Kajanojaan, joka laskee Laajoen kautta Mynämäenlahteen.

Niittukurjensuon pinta-ala on 87 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 60 ha ja yli kahden metrin 37 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 39, joista 29 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 19 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 4,5/10 ha.

Vallitsevina suotyyppeinä ovat nevat (36%), joista yleisimmät ovat rahkanevat (19 %) ja saranevat (14 %) Suon eteläosa on rahkanevaosajikkoa, keskiosassa on saraneva-

ja karhunsammalmuuttumaa, länsilahdeke on karhunsammalmuuttumaa, pohjoisosassa on varputurvekankaita. Rämeyttä on 20 % ja korpia 16 %. Suo on ojitettu.

Turvekerroston keskipaksuus on 1,9 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,1 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,8 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,5 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,2 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,7 m (pisteissä A 600 ja A 800). Suon pohjamaalajina reunaosissa on moreeni (56 %) ja keskiosassa on savi 8 %) ja hiekka (24 %). Liejua on 29 %:lla tutkituista pisteistä.

Suon turpeista 47 % on rahkavaltaisia ja 53 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (8 %) ja puuainesta (9 %) ja saravaltaisissa puuainesta (4 %) ja varpuainesta (2 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 13 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,8, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,5 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,6. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,4 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,2 %.

Niittukurjensuolla on turvetta 1,63 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 56 % (0,91 milj. m³) ja hyvin maatunutta 44 % (0,72 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 91 % (1,49 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 72 % (1,17 milj. m³). Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 4,7, tuhkapitoisuus 5,5 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo laskettuna 50 % kosteudelle 9,6 MJ/kg (taulukko 3).

S.Kaalimaansuo (kl. 1133 08, x = 67502, y = 5667) sijaitsee noin 10,5 km Yläneen keskustasta länteen Heinjoen kylän eteläpuolella. Suo rajoittuu luoteisosasta peltoon ja lounaisosasta Niittukurjensuohon. Kaalimaansuon pohjoispuolella on metsäautotie, josta on noin kilometrin matka autot ielle.

Suon pinnan korkeus on 51 m mpy. Lounaaseen viettävältä suolta vedet virtaavat Niittukurjensuon kautta Kajava-nojaan, joka laskee Laajoen kautta Mynämäenlahteen (kuva 22 ja 23).

Kaalimaansuon pinta-ala on 28 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 21 ha ja yli kahden metrin 14 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 4, joista 4 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 4 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,4/10 ha.

Vallitsevina suotyyypeinä ovat nevat (50 %) ja rämeet (50 %). Suon keskiosassa on silmäkenevaa, reunaosat ovat rahkaräme- ja tupasvillaojikkoja. Suon pohjoisosassa suotyyppinä on rahkanevamuuuttuma. Suoalasta on ojitettu 75 %.

Turvekerroston keskipaksuus on 2,2 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,8 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,4 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,7 m ja yli kahden metrin 3,3 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,5 m (pisteessä (P. 2)). Suon pohjamaalajeina ovat moreeni (50 %) ja hiekka (50 %), jonka alla on savea tai moreenia.

Suon turpeista 82 % on rahkavaltaisia ja 18 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (5 %) ja varpuainesta (4 %) ja saravaltaisissa puuainesta (4 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 8 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 3,6, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,2 ja hyvin maatuneen pohjaosan 5,5.

Kaalimaansuolla on turvetta 0,61 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 80 % (0,49 milj. m³) ja hyvin maatunutta 20 % (0,12 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 93 % (0,57 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 75 % (0,46 milj. m³).

10. Haaraissuo (kl. 1133 08, x = 67515, y = 5675) sijaitsee noin 9,5 km Yläneen keskustasta länteen Heinjoen kylän eteläpuolella. Suo rajoittuu kallio- ja moreeni-

maastoon. Suon koillisosasta on yhteys Pajusuohon. Haaraissuon länsiosasta on noin 600 metrin matka Heinjoki - Laajoki -paikallistielle.

Suon pinnan korkeus on 55,5 m mpy. Pohjoiseen viettävältä suolta vedet virtaavat Valastenojan kautta Merijokeen, joka laskee Lamssijärveen, joka puolestaan laskee Laajoen kautta Mynämäenlahteen. Haaraissuon pinta-ala on 28 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 18 ha ja yli kahden metrin 6 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 3, joista 3 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 2 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,3/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet, joista yleisimmät ovat isovarpuiset rämeet ja rahkarämeet; eteläosassa on suotyypinä rahkarämeojikkoa, muualla isovarpuista rämeojikkoa.

Turvekerroston keskipaksuus on 1,4 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,2 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,2 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 1,9 m ja yli kahden metrin syvyisen 2,6 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,4 m (pisteessä P. 2).

Suon pohjamaalajina on pohjoisosassa savi ja muualla liejusavi. Suon turpeista 52 % on rahkavaltaisia ja 48 % saravaltaisia. Turpeen lisätekiöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (4 %) ja saravaltaisissa puuainesta (23 %) ja varpuainesta (5 %). Puunjäätteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 23 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 5,4, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,8 ja hyvin maatuneen pohjaosan 5,8. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 3,0 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,5 % (kuvat 24 ja 25).

Haaraissuolla on turvetta 0,41 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 14 % (0,06 milj. m³) ja hyvin maatunutta 86 % (0,35 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 86 % (0,35 milj. m³)

ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 39 % (0,16 milj. m³).

11. Pajusuo (kl. 1133 08, xx = 67521, y = 5679) sijaitsee noin 9 km Yläneen keskustasta länteen Heinjoen kylän eteläpuolella. Suo rajoittuu länsi- ja pohjoisosastaan peltoon. Pajusuon eteläosassa on kapea yhteys Haarais-suohon. Muualla suo rajoittuu moreeni- ja kalliomaastoon. Pajusuon pohjoispäästä on noin 600 metrin matka Heinjoki - Yläne -autotielle.

Suon pinnan korkeus on 54 m mpy. Pohjoiseen viettävältä suolta vedet virtaavat Valastenojaa pitkin Merijokeen, joka laskee Lamssijärveen, joka laskee Laajoen kautta Mynämäenlahteen. Pajusuon pinta-ala on 15 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 10 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 3, joista 3 on yli yhden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,6/10 ha. Valitseva suotyyppi on isovarpuinen rämeojikko (100 %). Koko suo on ojitettu.

Turvekerroston keskipaksuus on 1,3 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,1 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,2 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 1,6 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 1,9 m (pisteessä P. 2). Suon pohjamaalajina on keskiosassa savi (67 %) ja reunoilla on kalliota (33 %) (kuvat 24 ja 25).

Suon turpeista 61 % on rahkavaltaisia ja 39 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (22 %) ja puuainesta (12 %) ja saravaltaisissa kortetta (14 %) ja puuainesta (4 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 16 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 5,6, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,8 ja hyvin maatuneen pohjaosan 5,7. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 3,4 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 1,3 %.

Pajusuolla on turvetta 0,20 milj. m³, josta on heikosti maatonutta 10 % (0,02 milj. m³) ja hyvin maatonutta 90 % (0,18 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyyisellä suon osalla 84 % (0,16 milj. m³).

12. Pöytäkallionsuo (kl. 1133 08, x = 67530, y = 5697) sijaitsee noin 7,5 km Yläneen keskustasta länteen Heinjoen kylässä Elijärven länsipuolella. Suo rajoittuu koillisessa Elijärveen ja muualla joko peltoon tai moreeni- maastoon. Pöytäkallionsuon eteläpäästä on noin 200 metrin matka metsäautotielle, josta on noin 400 metrin matka Heinjoki - Yläne -autotielle.

Suon pinnan korkeus on 55 m mpy. Koilliseen viettävältä suolta vedet virtaavat Elijärveen, joka laskee Merijoen ja Lamssijärven kautta Laajokeen, joka puolestaan laskee Mynämäenlahteen. Pöytäkallionsuon pinta-ala on 15 ha, josta yli yhden metrin syvyyistä aluetta on noin 10 ha ja yli kahden metrin 7 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 3, jotka ovat kaikki kahden metrin syvyyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 2,0/10 ha. Vallitseva suotyyppi on isovarpuinen rämeojikko (100 %).

Turvekerroston keskipaksuus on 1,9 m. Tästä on heikosti maatonneen turpeen osuus 0,8 m ja hyvin maatonneen turpeen 1,1 m. Yli yhden metrin syvyyisen alueen keskisyvyys on 2,5 m ja yli kahden metrin syvyyisen 2,9 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,3 m (pisteessä P. 1) (kuvat 26 ja 27).

Suon pohjamaalajina on savi (67 %). Reunaosilla turvekerros rajoittuu kallioon. Suon turpeista 68 % on rahkavaltaisia ja 32 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (12 %) ja saravaltaisissa kortetta (15 %), järviruokoa (5 %) ja puuainesta (5 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 5 %. Turvekerroston keskimääntuneisuus on 5,2, josta heikosti maatonneen pintaosan 3,7

ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,4. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,5 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä liekoja ei ole havaittu.

Pöytäkallionsuolla on turvetta 0,28 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 42 % (0,12 milj. m³) ja hyvin maatunutta 58 % (0,16 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 86 % (0,25 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 71 % (0,20 milj. m³).

13. Kiksaarensuo (kl. 1133 08, x = 67526, y = 5649) sijaitsee noin 12 km Yläneen keskustasta länteen Heinjoen kylän lounaispuolella. Suo rajoittuu pohjoisessa peltoon ja muualla kallio- ja moreenimaastoon. Kiksaarensuon sekä koillis- että lounaisosan vieritse kulkee tilapäinen autotie. Suolta on noin 600 metrin matka yksityiselle tielle.

Suon pinnan korkeus on 56 m mpy. Länteen viettävältä suolta vedet virtaavat lounais- ja pohjoisosasta oja pitkin Korpiojaan, joka laskee Laajokeen. Itäja kaakkoisosasta vedet virtaavat oja pitkin Laajokeen, joka laskee Mynämäenlahteen.

Kiksaarensuon pinta-ala on 60 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 40 ha ja yli kahden metrin 30 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 31 kpl, joista 25 kpl on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 22 kpl yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 5,2 kpl/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (56 %), joista yleisimmät ovat rahkarämeet (25 %) ja tupasvillarämeet (21 %). Suotyypit ovat muuttuma-asteella. Suon keskiosassa on lyhytkortista nevamuttumaa (30 %). Luoteisosan lahdekkeessa on rahkarämemuuttumaa, ja eteläosassa on tupasvillarämemuuttumia (kuvat 28 ja 29).

Turvekerroston keskipaksuus on 2,0 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,4 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,6 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,7m ja yli kahden metrin syvyisen 3,1 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,8 m (pisteessä A 1000 + 100). Suon pohjamaalajeina on savea (44 %) ja moreenia (44 %).

Suon turpeista 73 % on rahkavaltaisia ja 27 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeis-

sa on runsaimmin tupasvillaa (8 %) ja puuainesta (3 %) ja saravaltaisissa puuainesta (4 %) ja järviruokoa (2 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 7 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,2, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,3 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,4. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,2 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,1 % (kuva 30.)

Kiksaarensuolla on turvetta 1,17 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 70 % (0,83 milj. m³) ja hyvin maatunutta 30 % (0,34 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 93 % (1,08 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 80 % (0,93 milj. m³).

14. Härkäsuo (kl. 1133 08, x = 67534, y = 5661) sijaitsee noin 10,5 km Yläneen keskustasta länteen Heinjoen kylän lounaispuolella. Suo rajoittuu etelä- ja pohjoisosasta peltoihin, muualla se rajoittuu moreenimaastoon. Härkäsuon pohjoispäähän tulee polku (n. 200 m) tilapäiseltä autotieltä. Suon lounaisosasta on noin sadan metrin matka kärrytielle, josta on noin 400 metrin matka autotielle.

Suon pinnan korkeus on 55 - 58,5 m mpy. Vedet virtaavat suon pohjoispäästä ojia pitkin Korpijärveen, joka laskee Korpiojan kautta Laajokeen (kuvat 31 ja 32).

Härkäsuon pinta-ala on 74 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 64 ha ja yli kahden metrin 44 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 32, joista 28 kpl on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 22 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 4,4/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (63 %), joista yleisimmät ovat rahkarämeet (25 %) ja isovarpuiset rämeet (19 %) ja nevoista rahkanevat (28 %). Suon keskiosa on rahkanevamuuttumaa. Pohjoispään länsilandekkeessa on mustikkaturvekangasta ja lounaislahdekkeessa on tupasvillarämemuuttumaa. Sekä suon etelä- että pohjoispäässä on vanha palaturpeennostoalue. Koko suo on ojitettu.

Turvekerroston keskipaksuus on 2,3 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,4 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,9 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,7 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,2 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,6 m (pisteessä A 700).

Suon pohjamaalajina on hiekka (34 %) ja moreenia (34 %), paikoin savea (12 %). Suon turpeista 73 % on rahkavaltaisia ja 27 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (2 %) ja saravaltaisissa puuainesta (10 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 10 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,4 (kuva 33), josta heikosti maatuneen pintaosan 3,2 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,1. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,5 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,2 %).

Härkäsuosa on turvetta 1,76 milj. m³, josta heikosti maatumutta 60 % (1,07 milj. m³) ja hyvin maatumutta 40 % (0,69 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 98 % (1,71 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 80 % (1,41 milj. m³).

15. Riihijärvensuo (kl. 1133 08, x = 67547, y = 5663) sijaitsee noin 10,5 km länsiluoteeseen Yläneen keskustasta Heinjoen kylässä. Suo rajoittuu kallio- ja moreenimaastoon. Suon länsiosassa on peltoa. Riihijärvensuon pohjoispuolella on Heinjoki - Lellainen -maantie.

Suon pinnan korkeus on 51 m mpy. Vedet virtaavat oja pitkin Korpijärveen, joka laskee Korpiojan kautta Laajokeen. Riihijärven pinta-ala on 49 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 12 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 6, joista 4 on yli yhden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,3/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat nevat (83 %), joista yleisin on saraneva (83 %). Suon pohjoispäässä on sararämettä, ja reunaosissa on saranevaa (kuva 34).

Turvekerroston keskipaksuus on 0,8 m. Tästä on heikosti maatumeneen turpeen osuus 0,03 m ja hyvin maatumeneen turpeen 0,77 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 1,3 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 1,8 m (pisteessä P. 1).

Suon pohjamaalajina on moreeni (83 %) ja osittain turvekerros rajoittuu kallioon (17 %). Riihijärvensuon turpeet ovat saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä saravaltaisissa turpeissa on runsaimmin kortetta (25 %). Turvekerroston keskimaatuneisuus on 7,8, josta heikosti maatumeneen pintaosan 4,0 ja hyvin maatumeneen pohjaosan 8,0 (kuva 35).

Riihijärvensuolla on turvetta 0,39 milj. m³, josta heikosti maatunutta 4 % (0,02 milj. m³) ja hyvin maatunutta 96 % (0,37 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 42 % (0,16 milj. m³).

16. Rajasuo (kl. 1133 08, x = 67552, y = 5694) sijaitsee noin 8,5 km länsiluoteeseen Yläneen keskustasta Heinjoen kylän itäpuolella. Suo rajoittuu avokallio- ja moree-

nimaastoon ja eteläosan kapea vyöhyke rajoittuu Elijärven. Rajasuon eteläpuolella on autotie.

Suon pinnan korkeus on 55 - 59 m mpy. Vedet virtaavat suolta Elijärven, joka puolestaan laskee Laajoen vesistön kautta Mynämäenlahteen.

Rajasuon pinta-ala on 32 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 19 ha ja yli kahden metrin 8 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 25, joista 17 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 12 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 7,8/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (60 %), joista yleisin on isovarpuinen räme. Suon keskiosassa on rahkanevaojikkoja (32 %), kun taas reunaosissa tavataan isovarpuista räme-, rahkaräme- ja pallosararämeojikkoja (kuvat 36 ja 37).

Turvekerroston keskipaksuus on 1,6 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,6 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,0 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,3 m ja yli kahden metrin 3,2 m. Yleisin pohjamaalaji on savi (60 %).

Suon turpeista 43 % on rahkavaltaisia ja 57 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijäbinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (9 %) ja puuainesta (1 %)

ja saravaltaisissa puuainesta (16 %) ja tupasvillaa (9 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 17 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 5,0, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,6 ja hyvin maatuneen pohjaosan 5,8. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 1,3 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,6 %.

Rajasuolla on turvetta 0,52 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 36 % (0,19 milj. m³) ja hyvin maatunutta 64 % (0,33 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 83 % (0,44 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 50 % (0,26 milj. m³).

17. Halikonrahka (k. 1133 10, x = 67402, y = 5732) sijaitsee noin 13,5 km Yläneen keskustasta etelään Rannanmäen lounaispuolella., Suo rajoittuu kaakkoispäässä Mynäjärveen. Suon itälaita rajoittuu osittain peltoihin. Muualla suo rajoittuu moreenimaastoon, jossa on joitakin kalliopaljastumia. Halikonrahkan itäpuolella on Raasi - Valpperi -paikallistie. Myöskin luoteisosan kautta kulkee autotie.

Suon pinnan korkeus on 66,5 - 69,8 m mpy. Suon läpi laskee kaakko - luodesuunnassa Mynäjoki, jonka vedet laskevat Mynämäenlahteen. Halikonrahkan pinta-ala on 178 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 130 ha ja yli kahden metrin 95 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 43, joista 38 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 30 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 2,5/10 ha. Vallitsevin suotyyppi on rahkarämemuuttuma, paikoitellen on varputurvekangasta. Koko suo on ojitettu (kuva 38 ja 39).

Turvekerroston keskipaksuus on 2,3 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,7 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,6 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,0 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,6 m. Suurin

havaittu turpeen paksuus on 6,1 m (pisteessä A 2400 - 100 ja A 2400 - 200). Suon pohjamaalajina on yleisin moreeni (32 %) ja hiekka (51 %), jonka alla on savea ja/tai moreenia (kuva 40).

Suon turpeista 70 % on rahkavaltaisia ja 30 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (5 %), puuainesta (3 %) ja varpuainesta (3 %) ja saravaltaisissa kortetta (13 %) ja puuainesta (4 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 8 %. Turvekerroston keskimääräinen pintaosa on 5,2, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,3 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,1. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,2 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,1 %.

Halikonrahkan turvevarat ovat 4,19 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 31 % (1,32 milj. m³) ja hyvin maatunutta 69 % (3,89 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 81 % (3,38 milj. m³).

18. Lammenrahka (kl. 1044 12, x = 67394, y = 5762) sijaitsee noin 13,5 km Yläneen keskustasta etelään. Suo rajoittuu kaakkoisosastaan Savojärveen ja länsiosastaan Mynäjärveen sekä pohjoisosastaan Haukkasuohon. Lammenrahkan itäpuolella on Turku - Yläne -maantie. Suon länsiosasta on noin 800 m autotielle.

Suon pinnan korkeus on 69 - 73 m mpy. Suon länsiosasta vedet virtaavat Mynäjärveen, joka laskee Mynäjoen kautta Mynämäenlahteen. Suon eteläosasta vedet virtaavat Savojärveen, joka laskee Järvijokeen. Lammenrahkan pinta-ala on 500 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 461 ha ja yli kahden metrin 414 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 52, joista 51 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 49 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,0/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (62 %), joista yleisimmät ovat keidasrämeet (30 %) ja rahkarämeet (21 %). Nevois-

ta (38 %) on yleisin silmäkeneva (23 %). Silmäkenevaa esiintyy suon länsi- ja pohjoisosassa. Keidasrämeitä on suon keski- ja eteläosissa. Suon reunaosissa on isovarpuista rämettä. Suon itäosassa on rahkarämeojikkoa.

Turvekerroston keskipaksuus on 4,0 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 2,6 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,4 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 4,2 m ja yli kahden metrin syvyisen 4,5 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 7,6 m (pisteissä A 900 ja A 1500 - 500). Suon pohjamaalajina on sora ja hiekka, jonka alla reunoilla on moreeni ja suon keskellä savi (kuvat 41 ja 42).

Suon turpeista 68 % on rahkavaltaisia ja 32 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (23 %) ja suoleväkköä (13 %) ja saravaltaisissa kortetta (8 %) ja järviruokoa (5 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 5 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,0, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,3 ja hyvin maatuneen pohjaosan 5,1. Liekoja ei ole luodattu (kuva 43).

Lammenrahkan turvevarat ovat 19,72 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 67 % (13,12 milj. m³) ja hyvin maatunutta 33 % (6,61 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 98 % (19,48 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 94 % (18,77 milj. m³).

19. Haukansuo (kl. 1133 10, x = 67410, y = 5753) sijaitsee noin 12 km Yläneen keskustasta etelään Rannanmäen lounaispuolella. Suon eteläosassa turvekangas erottaa suon Lammenrahkasta. Suota ympäröi suuntautunut moreenimaasto. Myös suolla on moreenisaarekkeita. Haukansuon läntisin ja itäisin osa ovat noin 100 m päässä autotiestä (kuvat 44, 45 ja 46).

Suon pinnan korkeus on 72 - 74 m mpy. Haukansuon vedet virtaavat oja myöten suon eteläosasta Lammenrahkalle, josta ne laskevat edelleen Savojärven kautta Järvijokeen. Suon lounaislaidasta vedet virtaavat oja pitkin Mynäjärveen, joka laskee Mynäjoen kautta Mynämäenlahteen. Haukansuon pinta-ala on 240 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 185 ha ja yli kahden metrin 115 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 80, joista 61 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 44 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 3,3/10 ha. Vallitsevina suotyyypeinä ovat rämeet (41 %), joista yleisin on rahkaräme (21 %). Suon keskiosa on keidasrämettä. Haukansuon lounaisosa on varputurvekangasta, muualla eteläosassa on karhunsammalmuuttumaa.

Turvekerroston keskipaksuus on 2,1 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,1 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,0 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,6 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,2 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,7 m (pisteessä A 1000). Suon pohjamaalajeina ovat moreeni (35 %), hieta ja hiekka 40 %, sekä savi 12 %.

Suon turpeista 43 % on rahkavaltaisia ja 57 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (5 %) ja puuainesta (2 %) ja saravaltaisissa puuainesta (10 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 12 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,8, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,4 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,3. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,7 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,4 %.

Haukansuolla on turvetta 5,02 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 53 % (2,64 milj. m³) ja hyvin maatunutta 47 % (2,38 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 94 % (4,75 milj. m³) ja

yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 72 % (3,63 milj. m³).

20. Iso Vuohensuo (kl. 1133 10, x = 67453, y = 5775) sijaitsee noin 7,5 km Yläneen keskustasta etelään. Suo rajoittuu kallio- ja moreenimaastoon. Suolla on useita mineraalimaan saarekkeita. Ison Vuohensuon länsipuolella on metsäautotie (kuva 47).

Suon pinnan korkeus on 92 - 94 m mpy. Lounaaseen viettävän suon vedet virtaavat ojia pitkin Raasinjärveen, joka laskee Mynäjoen vesistön kautta Mynämäenlahteen. Ison Vuohensuon pinta-ala on 58 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 28 ha ja yli kahden metrin 15 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 4, joista 4 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 4 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,0/10 ha.

Vallitsevina suotyyppeinä ovat nevat (100 %), joista yleisimmät ovat lyhytkortinen neva (75 %) ja silmäkeneva (25 %). Suon koillisosassa on silmäkenevaojikkoa, muualla on lyhytkortista nevaa tai lyhytkortista neva-
ojikkoa (kuva 48).

Turvekerroston keskipaksuus on 1,4 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,2 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,2 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,2 m ja yli kahden metrin syvyisen 2,2 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,4 m (pisteessä P. 1). Suon pohjamaalajina on reunoilla moreeni ja suoaltaan keskellä savi. Ison Vuohensuon turpeet ovat rahkavaltaisia.

Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin suoleväkköä (61 %) ja tupasvillaa (20 %). Puunjänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 10 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 3,7, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,4 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,0. Liekoja ei ole luodattu.

Isossa Vuohensuossa on turvetta 0,81 (milj. m³, josta heikosti maatumutta 88 % 0,72 milj. m³) ja hyvin maatumutta 12 % (0,09 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 75 % (0,61 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 52 % (0,32 milj. m³).

21. Liettoonsuo (kl. 1133 10, x = 67469, y = 5763) sijaitsee noin 6 km Yläneen keskustasta etelään Uudenkartanon länsipuolella. Suo rajoittuu pohjoisosastaan peltoon, muualla suota ympäröi epäsäännöllinen, mutta jyrkähkö kallioinen moreenimaasto. Liettoonsuon eteläosasta on noin 200 m matka autotielle.

Suon pinnan korkeus on 75 mpy. Vedet virtaavat suolta koilliseen Lietsanojaa pitkin Yläneenjokeen, joka puolestaan laskee Pyhäjärveen. Liettoonsuon pinta-ala on 17 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 12 ha ja yli kahden metrin 8 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 19, joista 14 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 11 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 11,4/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (87 %), joista yleisimmät ovat rahkarämeet (60 %) ja korpirämeet (13 %). Pääosa suosta on rahkarämeojikkca tai -muuttumaa. Koko suo on ojitettu (kuvat 49 ja 50).

Turvekerroston keskipaksuus on 2,3 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,4 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,9 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,0 m ja yli kahden metrin 3,9. Suurin havaittu turpeen paksuus on 6,0 m (pisteessä A 550).

Suon pohjamaalajina on savi (50 %) ja moreeni (28 %). Suon reunaosissa hiekka ja sora (22 %) peittävät moreenia. Suon turpeista 39 % on rahkavaltaisia ja 61 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (0,4 %) ja saravaltaisissa puuainesta (10 %), järviruokoa (6 %) ja suoleväkköä (6 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 10 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,5, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,6 ja hyvin maatuneen pohjaosan 5,9. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,5 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,2 %.

Liettoonsuolla on turvetta 0,40 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 60 % (0,24 milj. m³) ja hyvin maatunutta 40 % (0,16 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 92 % (0,37 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 78 % (0,31 milj. m³).

22. Kailassuo (kl. 1133 10, x = 67469, y = 5762) sijaitsee noin 5 km Yläneen keskustasta etelään. Suo rajoittuu epäsäännölliseen avokallio- ja moreenimaastoon. Kailassuon koillisosasta on noin 400 m matka metsäautotielle (kuvat 51 ja 52)

Suon pinnan korkeus on 80 m mpy. Vedet virtaavat suolta suon eteläpäästä ojia pitkin Hietsanojaan, joka laskee Yläneenjokeen. Suo viettää etelään. Kailassuon pinta-ala on 17 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 9 ha ja yli kahden metrin 6 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 14, joista 9 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 2 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 9,3/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (57 %), joista yleisimmät ovat tupasvillarämeet (36 %) ja rahkarämeet (21 %). Suurin osa suosta on tupasvilla- ja rahkarämeojikkoa. Suon koillisosassa on saranevamuuttumaa.

Turvekerroston keskipaksuus on 1,5 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,1 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,4 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,5 m ja yli kahden metrin syvyisen 2,9 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,6 m (pisteessä A 200).

Suon pohjamaalajeina ovat hiekka (50 %), moreeni (29 %) ja savi (21 %). Suon turpeista 93 % on rahkavaltaisia ja 7 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (17 %) ja puuainesta (11 %) ja saravaltaisissa puuainesta (2 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 13 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,5, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,3 ja hyvin maatuneen pohjaosan 7,2. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,2 %.

Kailassuolla on turvetta $0,26 \text{ milj. m}^3$, josta on heikosti maatumutta 69 % ($0,18 \text{ milj. m}^3$) ja hyvin maatumutta 31 % ($0,08 \text{ milj. m}^3$). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 84 % ($0,22 \text{ milj. m}^3$) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 65 % ($0,17 \text{ milj. m}^3$).

23. Kyytsuo (kl. 1133 10, $x = 67477$, $y = 5776$) sijaitsee noin 5 km Yläneen keskustasta etelään. Suo rajoittuu melko korkeihin kallio- ja moreenikumpuihin. Kyytsuon koillisosasta on vajaan kilometrin matka Turku - Yläne -maantielle.

Suon pinnan korkeus on 75 m mpy. Lounaaseen viettävältä suolta vedet virtaavat suon länsiosasta oja pitkin Liet-sanojaan, joka laskee Yläneenjoen kautta Pyhäjärveen. Kyytsuon pinta-ala on 15 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 12 ha ja yli kahden metrin 10 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 15, joista 9 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 8 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 10,0/10 ha. Valitseevin suotyyppi on tupasvillaräme (46 %). Suon reunaosissa on ruohoturvekangasta (15 %) ja länsireunalla on nevakorpimuuttumaa (8 %). Suon keskiosissa on tupasvillaräme, ja lyhytkortista nevamuttumaa. Suo on kokonaan ojitettu.

Turvekerroston keskipaksuus on 2,6 m. Tästä on heikosti maatumeneen turpeen osuus 1,4 m ja hyvin maatumeneen turpeen 1,2 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,2 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,5 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,6 m (pisteessä A 200).

Suon pohjamaalajina on reunoilla moreeni (31 %) ja keskellä savi (53 %). Ohut hiekkakerros (15 %) peittää paikoin savea ja moreenia. Suon turpeista 88 % on rahkavaltaisia ja 12 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rah-

kavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (12 %) ja puuainesta (5 %) ja saravaltaisissa puuainesta (3 %) ja järviruokoa (3 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 8 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,4, josta heikosti maatuneen pintaosan 2,8 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,3. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 2,6 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,5 % (kuvat 53 ja 54).

Kyytsuolla on turvetta 0,40 milj.³ m³, josta on heikosti maatunutta 55 % (0,22 milj. m³) ja hyvin maatunutta 45 % (0,18 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 95 % (0,38 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 86 % (0,35 milj. m³).

24. Lavinojansuo (kl. 1133 10, x = 67485, y = 5751) sijaitsee noin 4,5 km Yläneen keskustasta lounaaseen. Suo rajoittuu kalliomaastoon. Lavinojansuon lounaisosasta on noin 400 metrin matka autotielle.

Suon pinnan korkeus on 68 m mpy. Luoteeseen viettävältä suolta vedet virtaavat koillis- ja länsipäistä ojaia myöten Yläneenjokeen, joka laskee Pyhäjärveen. Lavinojansuon pinta-ala on noin 74 ha josta yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 63 ha ja yli kahden metrin 47 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 20, joista 15 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 15 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 2,4/10 ha (kuvat 55 ja 56).

Vallitsevina suotyyypeinä ovat rämeet (55 %), joista yleisin on keidasräme (44 %). Suon koillisosassa on lyhytkortista nevaojikkoa ja -muuttumaa (35 %) ja lounaisosassa on keidasrämeojikkoa. Koko suo on ojitettu.

Turvekerroston keskipaksuus on 2,7 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,9 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,8 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,0 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,5 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,6 m (pisteessä A 400) (kuva 57).

Suon pohjamaalajeina ovat moreeni (40 %), hieta (30 %) ja savi 30 %). Suon turpeista 71 % on rahkavaltaisia ja 29 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (28 %) ja puuainesta (4 %) ja saravaltaisissa puuainesta (12 %) ja tupasvillaa (6 %). Puunjänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 16 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 5,5, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,8 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,4. Liekoja ei ole.

Lavinojansuolla on turvetta 1,99 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 35 % (0,69 milj. m³) ja hyvin maatunutta 65 % (1,30 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 95 % (1,91 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 84 % (1,67 milj. m³).

Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 4,0, tuhkapitoisuus 2,1 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo laskettuna 50 % kosteudelle 9,5 MJ/kg (taulukko 4).

25. Ruusinrahka (kl. 1133 10, x = 67410, y = 5779) sijaitsee noin 11,5 km Yläneen keskustasta etelään Rannanmäen eteläpuolella. Suo rajoittuu moreenipeitteisiin mäksiin lukuun ottamatta suon pohjoisreunaa, josta johtaa kapea laaksojuotti kohti Yläneenjokea. Ruusinrahkan pohjoisosasta on noin 100 m matka autotielle ja kaakkoisosasta noin 300 m Turku - Yläne -maantielle.

Suon pinnan korkeus on 74 - 79 m mpy. Koilliseen viettävältä suolta vedet virtaavat oja pitkin pohjoiseen Yläneenjokeen, joka laskee Pyhäjärveen. Ruusinrahkan pinta-ala on 56 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 51 ha ja yli kahden metrin 44 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 22, joista 17 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 15 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 3,9/10 ha. Vallitsevina suotyyppinä ovat rämeet (68 %), joista yleisimmät ovat keidasrämeet (32 %) ja isovarpuiset rämeet (32 %). Suotyyppinä suon keskiosassa on keidasrämettä ja silmäkenevaa. Reunaosissa on isovarpuista rämeojikkoa, tämän lisäksi suon eteläosassa on ruohoturvekangasta (14 %). Suosta on luonnontilaista 68 % (kuva 58).

Turvekerroston keskipaksuus on 3,1 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 2,0 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,1 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,4 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,7 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,6 m (pisteessä A 500 + 100) (kuva 59).

Suon pohjamaalajina on reunaosissa moreeni (14 %), keskiosissa on hiekkaa ja hietaa (28 %) rantakerrostumana

ja sen alla on savea (58 %). Suon turpeista 81 % on rahkavaltaisia ja 19 % saravaltaisia. Turpeen lisäteki-
jöinä rahkavaltaisissa turpeista on runsaimmin tupasvil-
laa (7 %) ja saravaltaisissa puuainesta (7 %) ja järvi-
ruokoa (4 %). Puunjäätteitä sisältävien turpeiden koko-
naisosuus on 9 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on
4,7, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,4 ja hyvin
maatuneen pohjaosan 7,0. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyy-
dessä 0,1 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,2 %
(kuva 60).

Ruusinrahkan turvevarat ovat 1,76 milj. m³, josta on
heikosti maatunutta 64 % (1,12 milj. m) ja hyvin maa-
tunutta 36 % (0,64 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli
yhden metrin syvyisellä suon osalla 98 % (1,73 milj.
m) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 92 %
(1,62 milj. m).

Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 3,6, tuhkapitoisuus 2,8 % kuiva-ainepainosta (taulukko 5).

26. Reitolanrahka (kl. 1133 10, x = 67423, y = 5810) sijaitsee noin 11 km Yläneen keskustasta kaakkoon Rannmäen kaakkoispuolella. Suo rajoittuu länsi- ja luoteisosastaan peltoihin, muuten suo on kallio- ja moreenimaaston ympäröimä. Reitolanrahkan kaakkoisosan läpi on autotie (kuvat 61 ja 62).

Suon pinnan korkeus on 77 - 80 m mpy. Vedet virtaavat suon pohjoispäästä oja myöten Yläneenjokeen, joka laskee Pyhäjärveen. Reitolanrahkan pinta-ala on 185 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 100 ha ja yli kahden metrin 80 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 39, joista 34 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 30 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 2,1/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat nevat (59 %), joista yleisimmät ovat rahkanevat (36 %) ja saranevat (14 %). Suon keskiosissa on sara- ja rahkanevaojikkoja ja -muuttumaa. Koko suo on ojitettu. Suo on metsitetty.

Turvekerroston keskipaksuus on 1,7 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,0 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,7 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,7 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,0 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,3 m (pisteessä P. 1).

Suon pohjamaalajina on moreeni (35 %) reunaosissa ja keskiosissa hieta ja hiekka (45 %) ja savi (13 %). Suon turpeista 41 % on rahkavaltaisia ja 59 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (11 %) ja saravaltaisissa puuainesta (7 %) ja varpuainesta (5 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 8 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,7, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,7 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,3. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0,3 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,1 % (kuva 63).

Reitolanrahkan turvevarat ovat 3,13 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 61 % (1,92 milj. m³) ja hyvin maatunutta 39 % (1,21 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 86 % (2,74 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 78 % (2,43 milj. m³).

27. Isosuo S (kl. 1133 10, x = 67477, y = 5724) sijaitsee noin 7 km Yläneen keskustasta lounaaseen. Suo rajoittuu pohjois- ja lounaisosassa peltoon, muualla moreeni- ja kalliomaastoon. Isosuon itäpuolella on autotie. Länsi- puolella olevalle autotielle on noin 200 - 500 metrin matka (kuva 64).

Suon pinnan korkeus on 56 - 61 m mpy. Vedet virtaavat suon pohjois- ja itäosasta ojia pitkin Yläneenjokeen, joka laskee Säskylän Pyhäjärveen. Suon eteläpäästä vedet virtaavat ojia pitkin Raasinjokeen, joka laskee Mynäjoen kautta Mynämäenlahteen.

Suo viettää koilliseen. Isosuon (S) pinta-ala on 446 ha, josta yli yhden metrin syvyistä aluetta on noin 410 ha ja yli kahden metrin 332 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 198, joista 61 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 61 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 4,4/10 ha (kuva 65).

Vallitsevina suotyyppeinä ovat nevat (45 %), joista yleisimmät ovat silmäkenevat (35 %) ja lyhytkortiset nevat (10 %). Suon reunaosissa on saranevaa ja sararämettä,

suon eteläosassa rahkarämettä. Suon keskiosissa on silmäkenevaa ja pohjoisosassa myöskin lyhytkortista nevaa. Suoalasta on ojitettu 36 %.

Turvekerroston keskipaksuus on 3,2 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 2,8 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,4 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,5 m ja yli kahden metrin syvyisen 4,0 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 6,3 m (pisteessä B 400).

Suon pohjamaalajina on savi (66 %) ja hieta (10 %) sekä hiekka (18 %). Suon turpeista 72 % on rahkavaltaisia ja 28 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (18 %) ja suoleväkköä (22 %) ja saravaltaisissa kortetta (10 %) ja puuainesta (2 %). Puunjänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 6 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 3,4, josta heikosti maatuneen pintaosan 2,9 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,3. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 0 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0 % (kuva 66).

Isosuolla on turvetta 14,56 milj. m^3 , josta on heikosti maatunutta 87 % (12,61 milj. m^3) ja hyvin maatunutta 13 % (1,95 milj. m^3). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 99 % (14,35 milj. m^3) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 91 % (13,18 milj. m^3). Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 4,3, tuhkapitoisuus 3,0 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo laskettuna 50 % kosteudelle 8,6 MJ/kg (taulukko 6).

22. Kuivetunsuo (kl. 1133 10, x = 67490, y = 5715) sijaitsee noin 7 km Yläneen keskustasta lounaaseen. Suo rajoittuu kallio- ja moreenimaastoon. Kuivetunsuon eteläpuolella on autotie, jonne on suolta noin sadan metrin matka.

Suon pinnan korkeus on 63 m mpy. Vedet virtaavat suolta ojia pitkin Elijärveen, joka puolestaan laskee Laajoen vesistön kautta Mynämäenlahteen. Kuivetunsuon pinta-ala on 140 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 118 ha ja yli kahden metrin 82 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 51, joista 41 on yli yhden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 3,9/10 ha. Valitsevinä suotyyppeinä ovat rämeet (91 %), joista yleis-

simmät ovat keidasrämeet (36 %) ja isovarpuiset rämeet (27 %). Suon eteläosassa on keidasrämeojikkoa ja pohjoisosassa isovarpuista rämeojikkoa. Suon pohjoislaidalla on tupasvillarämettä. Suo on kokonaan ojitettu.

Turvekerroston keskipaksuus on 2,5 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,8 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,7 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,8 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,4 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,5 m (pisteessä A 500).

Suon pohjamaalajina on eteläosassa hiekka (33 %) ja suon pohjoisosassa sora (3 %). Suon turpeista 98 % on rahkavaltaisia ja 2 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (29 %) ja suoleväkköä (4 %) ja saravaltaisissa kortetta (1 %). Puunjänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 2 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,2, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,1 ja hyvin maatuneen pohjaosan 7,0. Liekoja ei ole havaittu (kuvat 67, 68 ja 69).

Kuivetusnuolla on turvetta 3,47 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 72 % (2,49 milj. m³) ja hyvin maatunutta 28 % (0,98 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 97 % (3,36 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 80 % (2,78 milj. m³).

Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 3,6, tuhkapitoisuus 2,1 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo laskettuna 50 % kosteudelle 8,6 MJ/kg (taulukko 7)

29. Järvenrahka (kl. 1133 11, x = 67550, y = 5754) sijaitsee noin 2,5 km Yläneen keskustasta luoteeseen Pyhäjärven etelärannalla. Suo rajoittuu pohjoisessa Pyhäjärven rantahietikkoon. Suon eteläreuna rajoittuu Yläneenjoen jokilaakson savikkotasankoon. Länsi- ja itäosassa on moreenipeitteisiä kankaremaita. Yläneenjoki kulkee suon poikki.

Suon pinnan korkeus on 45 - 49 m mpy. Järvenrahkan pinta-ala on 140 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 119 ha ja yli kahden metrin 93 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 36, joista 30 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 26 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 2,6/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet, joista yleisimmät ovat isovarpuinen räme (43 %) ja rahkaräme (37 %). Yläneenjoen länsirannalla on rahka- ja isovarpuisia rämemuuttumia. Suon keskiosassa on rahkanevaa ja rahkarämettä. Suon

reunaosissa on isovarpuista rämemuuttumaa. Suon eteläosassa, pisteestä A 900 länteen, on männyn taimikkoa. Suon koillis- ja etelälaidalta on aiemmin nostettu turvetta (kuva 70).

Turvekerroston keskipaksuus on 2,9 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,9 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,0 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,3m ja yli kahden metrin syvyisen 3,7 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,8 m (pisteessä A 200).

Suon pohjamaalajina on siltti ja reunaosissa moreeni. Suon turpeista 77 % on rahkavaltaisia ja 23 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin tupasvillaa (5 %) ja varpuainesta (4 %) ja saravaltaisissa varpuainesta (7 %) ja kortetta (2 %). P uunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 2 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,2, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,1 ja hyvin maatuneen pohjaosan 7,0. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 1,0 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,5 % (kuvat 71 ja 72).

Järvenrahkan turvevarat ovat 3,95 milj.m³, josta on heikosti maatunutta 67 % (2,63 milj. m³) ja hyvin maatunutta 33 % (1,32 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli yhden metrin syvyisellä suon osalla 98 % (3,86 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 88 %

(3,47 milj. m³). Turpeen keskimääräinen pH-arvo on 3,6, tuhkapitoisuus 1,1 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo lasettuna 50 % kosteudelle 9,3 MJ/kg (taulukko 8).

30. Haapasaarensuo (kl. 1133 11, x = 67545, y = 5721) sijaitsee noin 5 km Yläneen keskustasta luoteeseen. Suo rajoittuu lounaislaidastaan Elijärveen ja länsiosassa se liittyy kapealla juotilla Sampaansuohon. Suon itälaidalla on ohuen moreenikerroksen peittämiä kallioita, muilla reunoilla on moreenimaastoa. Haapasaarensuon pohjoispäästä lähtee polku metsäautotielle. Suon pohjoispäästä on noin 1,6 km Honkilahti - Yläne -autotielle.

Suon pinnan korkeus on 59 m mpy. Vedet virtaavat suon pohjoispäästä ojia pitkin Pyhäjärveen ja suon muista osista Elijärveen, joka laskee Laajoen vesistön kautta Mynämäenlahteen. Haapasaarensuon pinta-ala on 100 ha, josta on yli yhden metrin syvyistä aluetta noin 70 ha ja yli kahden metrin 40 ha. Suolla on tutkimuspisteitä 39, joista 27 on yli yhden metrin syvyisellä alueella ja 22 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 3,9/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (74 %), joista yleisimmät ovat isovarpuinen räme (40 %) ja rahkaräme (30 %). Suon keskiosassa on rahkaneva- (8 %) ja rahkarämemuuttumia. Suon reunaosissa on isovarpuinen räme- ja tupasvillarämemuuttumaa. Koko suo on ojitettu. Suon pohjoisosassa on noin neljän hehtaarin suuruinen vanha turvekenttä.

Turvekerroston keskipaksuus on 1,9 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,8 m ja hyvin maatuneen turpeen 1,1 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,4 m ja yli kahden metrin syvyisen 3,1 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,2 m (pisteessä A 1200 - 100) (kuvat 73 ja 74).

Suon pohjamaalajina on keskiosissa savi (27 %) ja hieta (30 %), suon reunaosissa on moreeni (40 %). Suon turpeista 82 % on rahkavaltaisia ja 18 % saravaltaisia. Turpeen lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa on runsaimmin varpuainesta (9 %) ja puuainesta (7 %) ja saravaltaisissa puuainesta (5 %), varpuainesta (3 %) ja järviruokoa (3 %). Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 12 %. Turvekerroston keskimaatuneisuus on 5,2, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,2 ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,7. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyydessä 1,0 % ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,9 % (kuva 75).

Haapasaarensuolla on turvetta 1,90 milj. m³, josta on heikosti maatunutta 42 % (0,80 milj. m³) ja hyvin maatunutta 58 % (1,09 milj. m³). Koko turvemäärästä on yli

yhden metrin syvyisellä suon osalla 89 % (1,69 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä suon osalla 66 % (1,26 milj. m³). Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 3,5, tuhkapitoisuus 1,5 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo laskettuna 50 % kosteudelle 10,8 MJ/kg (taulukko 9).

31. Sampaansuo (kl. 113311, x = 67545, y = 5708) sijaitsee noin 6,5 km Yläneen keskustasta luoteeseen Pyhäjärven ja Elijärven kannaksella. Suon pohjoispäästä on 0,5 km Myllykallion metsäautotielle. Suo rajoittuu lounaassa viljelyksiin, kaakkoisosastaan Haapasaarensuohon ja muilta osin moreenimaastoon.

Suon pinnan korkeus on 59 m mpy. Suo viettää lounaaseen ja vedet suolta laskevat Elijärveen, joka laskee Laajokea pitkin Mynämäenlahteen.

Suon pinta-ala on 48 ha, josta yli yhden metrin syvyistä aluetta on 31 ha ja yli kahden metrin 18 ha. Suolla on 5 tutkimuspistettä, jotka sijaitsevat yli yhden metrin syvyisellä alueella, yli kahden metrin syvyisellä alueella niistä on 4. Tutkimuspistetiheys on näin ollen 1/10 ha.

Vallitsevina suotyyppeinä ovat rahkaneva (60 %) ja rahkaräme (40 %). Suo on kokonaan ojitettu ja on keskiosiltaan ojikkoasteella ja reunaosiltaan muuttumaa.

Turvekerroston keskipaksuus on 1,6 m. Tästä heikosti maatuneen pintakerroksen osuus on 1,0 m ja hyvin maatuneen turpeen 0,6 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,1 m ja yli kahden metrin syvyisen 2,5 m. Suurin havaittu turpeen syvyys on 2,9 m pisteessä P 2.

Suon pohjamaalaji on liejusavi. Turpeista 97 % on rahkavaltaisia, loput saravaltaisia. Lisätekijöinä rahkavaltaisissa turpeissa ovat yleisimmät tupasvilla, jonka sisältämiä turpeita on 43 % ja puunjäänteet (29 %). Saravaltaisissa turpeissa ovat kortteen jäänteet runsaimmin esiintyvä lisätekijä (2 %). Turvekerroston keskimaatuneisuus on 4,3, josta heikosti maatuneen turvekerroksen 2,7 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,0. Liekoja ei ole luodattu.

Sampaansuolla on turvetta 0,77 milj. m³, josta heikosti maatunutta 62 % (0,48 milj. m³) ja hyvin maatunutta 38 % (0,29 milj. m³). Turvemäärästä yli yhden metrin syvyisellä osalla on 86 % (0,66 milj. m³) ja yli kahden metrin syvyisellä osalla 49 % (0,38 milj. m³).

32. Levonsuo (kl. 113311, x = 67535, y = 5786) sijaitsee 2,5 km Yläneen keskustasta itään Oripäähän johtavan tien pohjois- ja eteläpuolella. Suota ympäröi moreenin peittävä kalliomaasto.

Suon pinnan korkeus on 69-73 m mpy. Suo viettää etelään ja vedet laskevat suolta ojaa pitkin Yläneenjokeen. Levonsuon pinta-ala on 227 hehtaaria, josta yli yhden metrin syvyistä on 168 hehtaaria ja yli kahden 142 hehtaaria. Suon 44:stä tutkimuspisteestä 41 sijaitsee yli yhden ja 39 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,9/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat rämeet (72 %), joista yleisimmät ovat rahka- (38 %) ja keidasrämeet 17 % suon pohjois- ja eteläpäässä. Suon keskiosassa on keidasrämeiden kanssa vuorotellen lyhytkortisia nevoja.

Turvekerroksen keskipaksuus on 2,5 m, josta heikosti maatuneen pintaosan paksuus on 1,7 m ja keskinkertaisesti tai hyvin maatuneen pohjaosan 0,8 m. Yli yhden metrin syvyisen osan keskisyvyys on 3,3 m ja yli kahden metrin 3,7 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 6,2 m pisteessä D 900.

Suon pohjamaalajeina on keskellä liejusavi ja reunoilla moreeni. Suon turpeista 92 % on rahkavaltaisia ja 8 % saravaltaisia. Rahkavaltaisissa turpeissa 53 % sisältää tupasvillan jäänteitä ja 12 % puun jäänteitä ja saravaltaisissa 5 % puunjäänteitä. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 17 %. Turvekerroksen keski-
maatuneisuus on 4,3, josta heikosti maatuneen pintaosan

3,3 ja keskinkertaisesti ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,4. Liekoja ei ole luodattu.

Levonsuossa on turvetta 5,82 milj.m³, josta heikosti maatunutta 3,9 milj. m³ (67 %) ja hyvin maatunutta 1,92 milj. m³ (33 %). Turvemäärästä 5,61 milj. m³ (96 %) on yli yhden metrin ja 5,24 milj. m³ (90 %) yli kahden metrin syvyisellä alueella.

33. Isosuo (N) (kl. 113311, x = 67571, y = 5791) sijaitsee 4,5 km Yläneen keskustasta koilliseen. Suon länsilaidalta on 2 kilometrin metsäautotiematka Yläne-Säky-lä-maantielle ja suon pohjoispäätä sivuaa Keihäskoski-Nummioja-paikallistie. Suota ympäröi kallio- ja moreenimaasto.

Suon pinnan korkeus on 74-76 m mpy. Suo viettää etelään ja vedet laskevat suolta Levonsuon kautta Yläneenjokeen. Isosuon pinta-ala on 274 hehtaaria, josta yli yhden metrin syvyistä on 230 hehtaaria ja yli kahden 175 hehtaaria. Suon 69:stä tutkimuspisteestä 60 sijaitsee yli yhden ja 51 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 3,4/10 ha. Vallitsevina suotyyypeinä ovat rämeet (59 %), joista yleisimmät ovat isovarpuiset rämeet, joita on etenkin suon pohjoispäässä ja laidoilla. Nevoista on yleisin lyhytkortinen neva, jota on etenkin suon keskiosassa, jossa paikoin on myös silmäkenevaa.

Turvekerroksen keskipaksuus on 3,0 m, josta heikosti maatuneen pintaosan paksuus on 2,2 m ja keskinkertaisesti tai hyvin maatuneen pohjaosan 0,8 m. Yli yhden metrin syvyisen osan keskisyvyys on 3,5 m ja yli kahden metrin 4,2 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 7,8 m pisteessä A 600.

Suon pohjamaalajina on suon keskiosassa liejusavi, muualla sora ja hiekka. Suon turpeista 82 % on rahkavaltai-

sia ja 18 % saravaltaisia. Rahkavaltaisissa turpeissa 38 % sisältää tupasvillan jäänteitä, 12 % puun jäänteitä. Saravaltaisissa turpeissa yleisin lisätekijä on korte, jota sisältäviä turpeita on 3 %. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 14 %. Turvekerroksen keskimaatuneisuus on 4,1, josta heikosti maatuneen pintaosan 3, 2 ja keskinkertaisesti ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,3. Liekoja ei ole luodattu.

Isosuossa on turvetta 8,31 milj. m³, josta heikosti maatunutta 5,96 milj. m³ (71,7 %) ja hyvin maatunutta 2,35 milj. m³ (29,3 %). Turvemäärästä 8,14 milj. m³ (98 %) on yli yhden metrin ja 7,41 milj. m³ (89 %) yli kahden metrin syvyisellä alueella.

Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 3,6, tuhkapitoisuus 1,2 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo laskettuna 50 %:n kosteudelle 9,4 MJ/kg (taulukko 10).

34. Valastensuo (kl. 113311, x = 67512, y = 5704) sijaitsee 7 km Yläneen keskustasta länteen Elijärven eteläpuolella. Suon pohjoispuolella on Heinjoki- Yläne-maantie. Suo rajoittuu eteläosassaan Vaskijärvenrahkaan, länsi- ja itäreunalla on moreenipeitteistä kalliomaastoa.

Suon pinnan korkeus on 58 m mpy. Suo viettää pohjoiseen ja vedet laskevat suolta Elijärveen. Valastensuon pinta-ala on 27 hehtaaria, josta yli yhden metrin syvyistä on 20 hehtaaria ja yli kahden 12 hehtaaria. Suon tutkimuspisteistä kaikki sijaitsevat yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,3/10 ha. Valittuvina suotyyppeinä ovat keidas-, rahka- ja isovarpuiset rämeet, joista keidasrämeet sijaitsevat suon keskiosassa.

Turvekerroksen keskipaksuus on 1,8 m, josta heikosti maatuneen pintaosan paksuus on 1,1 m ja keskinkertaisesti tai hyvin maatuneen pohjaosan 0,7 m. Yli yhden metrin syvyisen osan keskisyvyys on 2,2 m ja yli kahden metrin 2,6 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,3 m pisteessä P 2.

Suon pohjamaalajeina ovat hiekka (33 %) ja sora (33 %), reunoissa turvekerros rajoittuu kallioon. Suon turpeista 85 % on rahkavaltaisia ja 15 % saravaltaisia. Rahkavaltaisissa turpeissa 42 % sisältää tupasvillan jätteitä ja 5 % varpuainesta ja saravaltaisissa 5 % kortetta ja 3 % puuainesta.

Puunjätteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 5 %. Turvekerroksen keskimaatuneisuus on 4,7, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,8 ja keskinkertaisesti ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,3. Liekoja on 0-1 metrin syvyudessa 0,9 % ja 1-2 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,6 %.

Suossa on turvetta 0,48 milj. m³, josta heikosti maatunutta 0,30 milj. m³ (63 %) ja hyvin maatunutta 0,18

milj,m³ (37 %). Turvemäärästä 0,44 milj, m³ (88 %) on yli yhden metrin ja 0,31 milj. m³ (67 %) yli kahden metrin syvyisellä alueella.

35. Papinsuo (kl. 113311, x = 67521, y = 5699) sijaitsee 7 km Yläneen keskustasta länteen Yläneeltä Heinjoelle johtavan tien pohjoispuolella. Viljelymaahan rajoittuvaa itäosaa lukuun ottamatta suota ympäröi moreenipeitteinen kalliomaasto.

Suon pinnan korkeus on 56 m mpy. Suo viettää kaakkoon ja vedet laskevat suolta Elijärveen. Suon pinta-ala on 21 hehtaaria, josta yli yhden metrin syvyistä on 16 hehtaaria ja yli kahden 12 hehtaaria. Suon 3:sta tutkimuspisteestä kaikki sijaitsevat yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,5/10 ha. Vallitsevina suotyyppeinä ovat keidas-, rahka- ja isovarapurämeojikot.

Turvekerroksen keskipaksuus on 2,2 m, josta heikosti maatuneen pintaosan paksuus on 1,8 m ja keskinkertaisesti tai hyvin maatuneen pohjaosan 0,9 m. Yli yhden metrin syvyisen osan keskisyvyys on 2,7 ja yli kahden metrin 3,0 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,8 m pisteessä P 2.

Suon pohjamaalajina on suon lounaisosassa hiekka (67 %) ja muualla savi (33 %). Suon turpeista 89 % on rahkavaltaisia ja 11 % saravaltaisia. Rahkavaltaisissa turpeissa 16 % sisältää tupasvillan jäänteitä ja 7 % puuainesta ja saravaltaisissa 4 % järviruokoa ja 4 % puuainesta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 11 %. Turvekerroksen keskimaatuneisuus on 4,8, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,5 ja keskinkertaisesti ja hyvin maatuneen pohjaosan 6,6. Liekoja on 0-1 metrin syvyydessä 1,1 % ja 1-2 metrin syvyydessä 0,6 %.

Papinsuossa on turvetta $0,45 \text{ milj. m}^3$, josta heikosti maatunutta $0,27 \text{ milj. m}^3$ (61 %) ja hyvin maatunutta $0,18 \text{ milj. m}^3$ (39 %). Turvemäärästä $0,42 \text{ milj. m}^3$ (94 %) on yli yhden metrin ja $0,36 \text{ milj. m}^3$ (80 %) yli kahden metrin syvyisellä alueella.

36. Pöytärahka (kl. 211101, x = 67449, y = 4207) sijaitsee 10 km Yläneen keskustasta kaakkoon. Suon pohjoisosasta on 0,5 km Perälän metsäautotietä Yläne-Pöytsuo-paikallistielle ja lounaisosasta 0,4 km Rannanmäki-Pöytyä-paikallistielle. Suo rajoittuu itä- ja kaakkosuosassaan moreenimaastoon, muualla viljelyksiin.

Suon pinnan korkeus on 67-74 m mpy. Suo viettää etelään ja vedet laskevat suolta oja myöten Pöylijokeen, joka on Aurajoen sivujoki. Pöytärahkan pinta-ala on 225 hehtaaria, josta yli yhden metrin syvyistä on 210 hehtaaria ja yli kahden 155 hehtaaria. Suon 42:sta tutkimuspisteestä 38 sijaitsee yli yhden ja 32 yli kahden metrin syvyisellä alueella. Tutkimuspistetiheys on 1,9/10 ha. Valitsevina suotyyppeinä ovat nevat (57 %), joista yleisimmät ovat lyhytvartiset nevat (51 %) ja rahkanevat (5 %). Rämelistä on yleisin rahkaräme (24 %). Suon keskiosa on pääasiassa lyhytkortista nevaa, pohjois- ja länsiosa rahkarämettä.

Turvekerroksen keskipaksuus on 2,7 m, josta heikosti maatuneen pintaosan paksuus on 2,1 m ja keskinkertaisesti tai hyvin maatuneen pohjaosan 0,6 m. Yli yhden metrin syvyisen osan keskisyvyys on 2,9 m ja yli kahden metrin 3,3 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 6,0 pisteessä A 1700.

Suon pohjamaalajina on koillis- ja pohjoisosassa liejusavi, muualla hiekka. Suon turpeista 93 % on rahkavaltaisia ja 7 % saravaltaisia. Rahkavaltaisista turpeista 36 % sisältää tupasvillan jäänteitä ja 13 % suoleväkköä ja saravaltaisista 0,5 % kortteen jäänteitä. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 4 %. Turvekerroksen keskimaatuneisuus on 3,7, josta heikosti maatuneen pintaosan 3,2 ja keskinkertaisesti ja hyvin maatuneen pohjaosan 5,8. Liekoja ei ole luodattu.

Pöytärahkassa on turvetta $6,13 \text{ milj. m}^3$, josta heikosti maatunutta $4,87 \text{ milj. m}^3$ (79 %) ja hyvin maatunutta $1,26 \text{ milj. m}^3$ (21 %). Turvemäärästä $6,06 \text{ milj. m}^3$ (29 %) on yli yhden metrin ja $5,17 \text{ milj. m}^3$ (84 %) yli kahden metrin syvyisellä alueella.

Turpeiden keskimääräinen pH-arvo on 3,6, tuhkapitoisuus 3,1 % kuiva-ainepainosta ja lämpöarvo laskettuna 50 %:n kosteudelle 9,9 MJ/kg (taulukko 11).

4 SOIDEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET

Soiden käyttömahdollisuudet riippuvat yhteiskunnan aineellisen kulttuurin kehitystasosta. Mitä kehittyneempi aineellinen kulttuuri on, sitä monipuolisempaa ja voimaperäisempää on soiden käyttö. Kilpailukysynnän valitessa myös soiden taloudellinen arvo nousee ja arvonnousun myötä yhä pienemmät ja laadullisesti heikompiarvoiset suot tulevat taloudellisen hyväksikäytön piiriin. Samaan suuntaan vaikuttavat innovaatiot tuotantotekniikassa ja turneen käytössä.

Soiden laajamittainen käyttö yleistyi Lounais-Suomessa viime vuosisadalla, jolloin maailmantaloudessa tapahtuneiden muutosten heijastamana maassamme siirryttiin

viljanviljelyvaltaisesta maataloudesta karjatalousval-
 taiseen. Tällöin tarvittiin lisää laidunmaita ja rehun
 tuottamiseen soveliaista laidunmaata, jota saatiin hel-
 poimmin raivaamalla reheviä, ohutturpeisia soita vilje-
 lyyn. Nykyään lähes kaikki viljelykelpoiset suot Etelä-
 Suomessa ovatkin viljelymaina. Toisen maailmansodan jäl-
 keen puunjalostustuotteiden jatkuvasti lisääntynyt ky-
 syntä ja ajoittainen raaka-ainepula puunjalostusteolli-
 suudessa ovat johtaneet laajamittaiseen soitten ojitta-
 miseen, mitä nopeutti ojitusvälineiden ja -menetelmien
 nopea kehitys ja alhaiset ojituskustannukset. Siten
 1960 - 1970 -luvulla lähes kaikki metsityskelpoiset suot
 on ojitettu ja metsitetty. Toisen maailmansodan jälkeen
 syntynyt ja 1970-luvulla voimakkaasti kehittynyt teol-
 linen turvetuotanto on tuottanut raaka-ainetta lähinnä
 kasvu- ja polttoturvetuotukselle siten, että poltto-
 turvetuotanto on keskittynyt Keski- ja Pohjois-Suomeen,
 aapasuoalueelle, missä sille on soveliaista raaka-ainet-
 ta, hyvin maatumutta saraturvetta, ja kasvuturvetuotan-
 to pääasiassa Etelä-Suomen kohosualueelle, missä hei-
 kosti maatuneet rahkaturpeet ovat vallitsevia.

Astetta korkeampaa kehitysvaihetta turpeen käytössä edus-
 taa turpeen jatkojalostus. Palaturpeena nostetusta polt-
 toturpeesta voidaan valmistaa koksia, joka vähäisen rik-
 kipitoisuutensa takia soveltuu metallurgisen teollisuu-
 den käyttöön.

Turpeen sisältämät bitumit, humushapot, selluloosa ja
 valkuaisaineet sekä ligniinimäinen sphagnoli soveltuvat
 raaka-aineeksi kemianteollisuudelle. Jotkut tämän alan
 tuotantohaaroista kuten metanolia ja ammoniakkia valmis-
 tava teollisuus tarvitsevat runsaasti raaka-ainetta ja
 siten tämänlaatuisen teollisuuden perustaminen on mah-
 dollista vain maamme pohjoisosaan, missä on riittävän
 laajoja suoalueita. Sen sijaan turpeen bitumeista vahaa
 valmistava teollisuus saattaa olla kannattavaa eräin
 edellytyksin, jos käytettävissä on vähintään 100 ha:n

suuruinen suoalue (Pihlaja 1981). Siten Lounais-Suomessa on ainakin potentiaalisesti mahdollisuudet turveke-
mian teollisuuden kehittämiseksi. Teollisen tuotannon
aloittamisen esteenä saattaa jossain tapauksessa olla
kotimaan markkinoiden riittämättömyys. Siten esimerkiki
aktiivihiilen teollista tuotantoa ei maassamme ole
aloitettu, vaikka koetehtaan tuotteet ovat laadullises-
ti kilpailukykyisiä. Eräät intensiiviset turpeenkäyttö-
muodot, kuten esimerkiksi Keski-Euroopassa liiketalou-
dellisesti merkittävä balneoterapia (Naucke 1979), puut-
tuvat maastamme.

Soiden taloudellisen käytön lisääntyessä on alkuperäisen
suoluonnon säilyttämiseksi pyritty jättämään joitakin
perustutkimuksen, maisemansuojelun ja turismin kannalta
arvokkaita soita suojelualueiksi. Suojelupäätöksillä ja
lainsäädännöllä voidaan säästää myös raaka-ainevaroja
tulevaisuuden intensiivisempää ja taloudellisesti arvok-
kaampaa käyttöä varten.

4.1 Soveltuvuus polttoturpeeksi

Polttoturpeen raaka-aineeksi soveltuvat kaikki vähintään
keskinkertaisesti maatuneet turpeet. Heikosti maatunei-
den turpeiden poltto ei ole taloudellisesti kannattavaa.
Turpeen lajikoostumus vaikuttaa jossain määrin turpeen
lämpöarvoon. Saravaltaisilla kohtalaisesti maatuneilla
turpeilla on korkeampi lämpöarvo kuin vastaavaan maatu-
neisuusluokkaan kuuluvilla rahkavaltaisilla. Siten hei-
kosti maatunut (H_4) saraturve soveltuu välttävästi polt-
toturpeeksi etenkin, jos turvetta voidaan käyttää nos-
topaikan läheisyydessä.

Polttoturvesuon käyttöönottoon vaikuttavat maatuneisuu-
den lisäksi tuotantoon soveltuvan suonosan pinta-ala ja
pintakerroksen ja pohjakerroksen paksuus. Teolliseen
tuotantoon soveltuvan suon tulee olla vähintään 100 ha:n

suuruinen ja siinä olevan pohjaturpeen riittävän paksu (1,5 m) ja päällä olevan heikosti maatuneen pintaturpeen ohut (50 - 70 cm). Vain poikkeustapauksissa - mikäli pintakerros soveltuu kasvaturpeen raaka-aineeksi ja sen tuottaminen on yrittäjän kannalta tarkoituksenmukaista - heikosti maatunut turvekerros voi olla yli metrin paksuinen. Pientuotantoon ja tilakohtaiseen polttoturpeen nostoon kelpaavat huomattavasti pienemmät suot (10/ha). Turvetuotantoa edistäviä tekijöitä ovat suon pohjan tasaisuus, lohkarettomuus, suon yhtenäinen muoto, turvekerrosten vähäinen liekoisuus ja alhainen tuhkapitoisuus. Turvetuotantoa suunniteltaessa onkin huomioitava 30 - 50 cm:n paksuisen pohjakerroksen olevan korkean tuhkapitoisuutensa takia aina polttoturpeeksi kelpaamatonta. Suon käyttöönottoa turvetuotantoon edistävät myös jo olemassa oleva tiestö ja aiemmin suoritettu ojitus. Suon tuotantokuntoon saattamisessa huomattavan kustannuserän aiheuttavat ojitus, puustonraivaus ja suon pinnan tasointus ja turvekentän muotoilu. Luonnontilaisen suon tuotantokuntoonsaattamiskustannukset ovat yhtä suuret kuin uuden pellon raivaamisesta aiheutuvat (Kallio-Mannila 1976).

Huomattava tuotannon kannattavuuteen vaikuttava tekijä on kuljetuskustannukset. Maksimietäisyys on maantiekuljetusta käytettäessä nykyään 100 km, rautatiekuljetuksia käyttäen etäisyys voi olla kaksinkertainen. Turpeen kuljetuskannattavuuteen vaikuttaa ratkaisevasti tilavuusyksikön energiasisältö (MJ/m^3). Siten heikosti maatunutta, vähän energiaa sisältävää turvetta kannattaa tuottaa vain, jos kuljetusmatka suolta voimalaitokselle on lyhyt.

Polttoturvetta tuotetaan joko jyrsimällä tai palaturvemenetelmällä. Jyrsinturve on suon pinnasta irroitettua turvemursketta, joka lyhyen kuivumisajan jälkeen kootaan vaihtoehtoisia korjuumenetelmiä käyttäen aumaan suon laidalle. Tuotantokentältä on mahdollista nostaa sato-

kauden aikana 15 - 25 satoa. Sadon suuruus tuotantokauden aikana on 750 - 1250 m³/ha. Satomäärien suuri vaihtelu riippuu tuotantokauden sääsuhteista. Jyrsinturpeen tuotantomenetelmät ja laitteet on alun perin kehitetty suurtuotantoa silmälläpitäen ja saadun tuotteen polttamiseen tarvitaan erikoispolttimia ja siten jyrsinturpe soveltuu voimalaitosten käyttöön. Jyrsinturvetta käytetään myös pellettien valmistukseen.

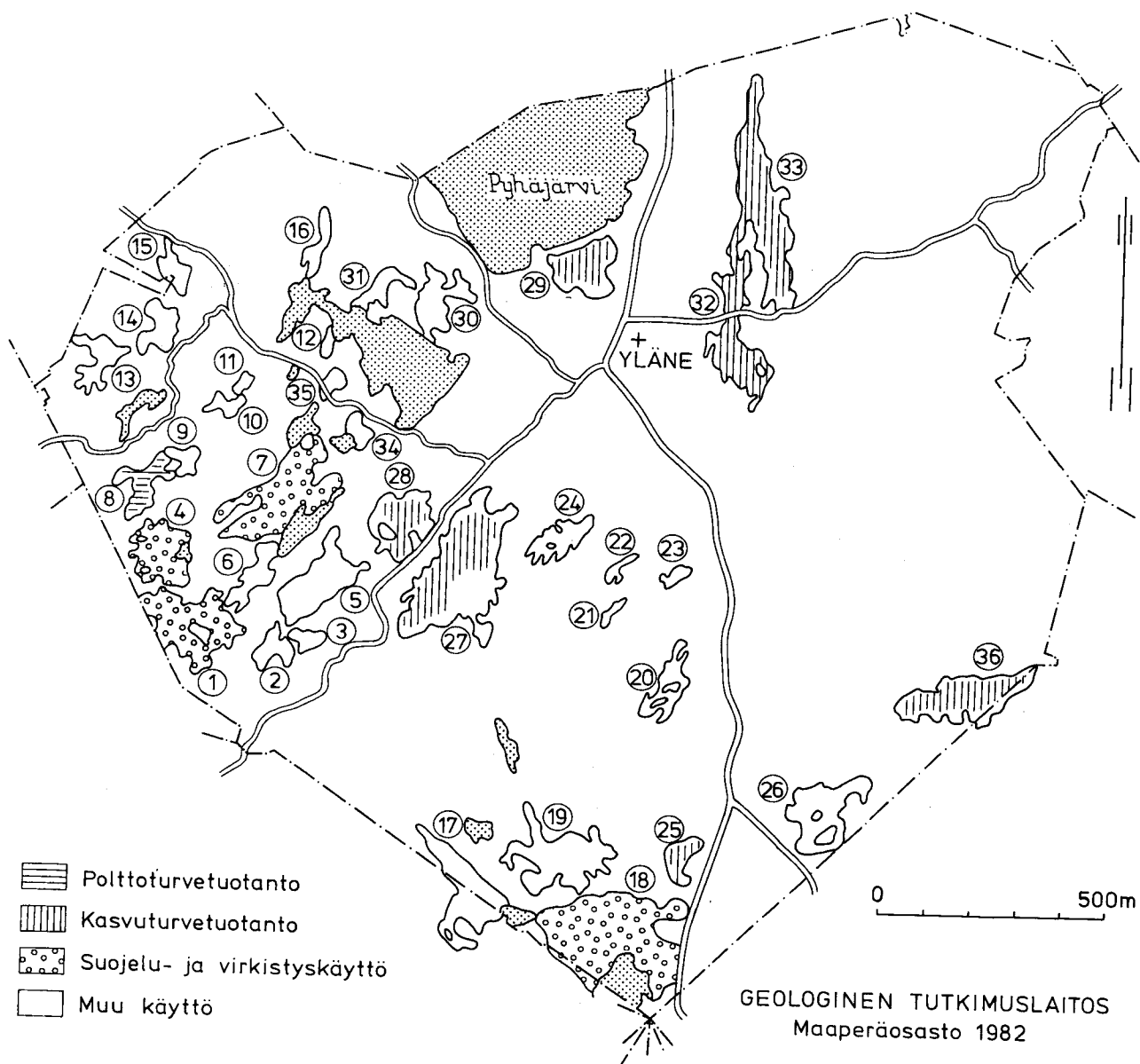
Palaturvemenetelmällä valmistetaan kappalemaista polttoainetta. Palaturvetuotannon aloittaminen on mahdollista varsin pienin pääomakustannuksin, sillä 1970-luvun lopulla on kehitetty yksinkertaisia tuotantokoneita, jotka käyttävät voimanlähteenä maataloustraktoria. Kiekkojyrsimen kehittäminen on tehnyt mahdolliseksi välttää liekojan poistamiselta ja siten turvekentän kunnostuskustannuksia on voitu vähentää. Palaturvetta voivat käyttää näin ollen yksityistaloudet ja pienet aluelämpökeskukset maaseudun taajamissa. Palaturpeen vuosisato on pienempi kuin jyrsinturpeen (200 - 300 m³/ha). Palaturvetta voidaan käyttää myös turvekoksien raaka-aineena.

4.1.1 Polttoturvetuotantoon soveltuvat suot

Polttoturvetuotantoon soveltuvat välttävästi Niittykurjensuo ja Reitolanrahka. Soiden energiasisältö on laskettu yli kahden metrin syvyisten alueiden koko turvekerroksesta. Laskettaessa polttoturpeeksi soveltuvan kerroksen kuutiomäärää, on turvekerroksen pohjaosasta jätetty pois runsastuhkainen 50 cm:n paksuinen kerros. Energiasisältö on laskettu seuraavan kaavan mukaan:

$$E = N \text{ suo-m}^3 \cdot D_d \cdot (100/100 - K) \cdot Hu'., \text{ jossa}$$

E = energiasisältö, $N \text{ suo-m}^3$ = suokuutioiden määrä, D_d = suokuution kuiva-ainemäärä (kg/m^3), Hu' -kosteudessa

1. Kaukosuo	13. Kiksaarensuo	25. Ruusinrahka
2. Heikinsaarensuo	14. Härkäsuo	26. Reitolanrahka
3. Jännessuo	15. Riihijärvensuo	27. Isosuo S
4. Kajavanrahka	16. Rajasuo	28. Kuivetunsuo
5. Pukinrahka	17. Halikonrahka	29. Järvenrahka
6. Vesiraumanrahka	18. Lammenrahka	30. Haapasaarensuo
7. Vaskijärvensuo	19. Haukansuo	31. Sampaansuo
8. Niittukurjensuo	20. Iso Vuohensuo	32. Levonsuo
9. Kaalimaansuo	21. Liettoonsuo	33. Isosuo N
10. Haaraissuo	22. Kailasuo	34. Valastensuo
11. Pajusuo	23. Kyytsuo	35. Papinsuo
12. Pöytäkallionsuo	24. Lavinojansuo	36. Pöytärahka

Kuva 88. Soiden käyttömahdollisuudet Yläneellä.

K (%) oleva turpeen tehollinen lämpöarvo (MJ/kg), K = turpeen kosteus (%).

Niittukurjensuossa on 37 hehtaarin suuruisella yli 2 metriä syvällä alueella 0,93 milj. m³ polttoturpeeksi soveltuvaa saravaltaista turvetta. Suossa on kuiva-ainetta 76 500 tonnia, jonka energiasisältö on 1,47 milj. GJ (0,41 milj. MWh). Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 3,7 % kuiva-ainepainosta ja alittaa siten polttoturpeen tuhkapitoisuudella asetetun ylärajan. Keskimääräinen lämpöarvo laskettuna 50 %:n kosteuteen on 9,6 MJ/kg ja suossa olevan turvekuution energiasisältö on 1,6 GJ (0,44 MWh) H₁ - 10 turpeelle.

Reitolanrahka on Metsäntutkimuslaitoksen koekenttänä ja siten vain potentiaalisesti turvetuotantoon otettavissa. Suossa on 80 hehtaarin yli 2 metriä syvällä osalla 2,0 milj. m³, pääasiassa saravaltaista heikohkosti ja keskinkertaisesti maatonuturvetta. Arvioitu kuivaainemäärä on 0,12 milj. tonnia ja sen energiasisältö on 2,94 milj. GJ (0,82 milj. MWh). Reitolanrahkalta ei laboratoriomäärityksiä ole suoritettu ja arviot suon energiasisällöstä perustuvat samantyyppisten turpeiden keskimääräisiin kuiva-ainepainoihin ja lämpöarvolukuihin.

Kummatkin suot soveltuvat vain välttävästi polttoturvetuotantoon, sillä heikosti maatonuturvekerros on kummassakin suossa yli metrin vahvuinen. Lyhyet kuljetusmatkat, mikäli turvetta on aikomus käyttää paikalliseen kulutukseen, mahdollistavat kuitenkin turpeen käytön energian lähteeksi.

4.2 Soveltuvuus kasvaturpeeksi

Kasvaturpeella tarkoitetaan viljelyalustaksi tai maanparannuskäyttöön soveltuvaa rahkaturvetta. Parhaiten

soveltuu kasvuturpeen raaka-aineeksi *Spahagnum acutifolia*-ryhmään kuuluvista rahkasammalista syntynyt turve, erityisesti ruskorahkasammalturve (*Spahagnum fuscum*), jonka vaihtokapasiteetti on korkea (Puustjärvi 1973). Kasvuturpeeksi soveltuvan turpeen viljelyominaisuuksia heikentävät jossain määrin muiden rahkasammalten jäännökset mutta eritoten turpeessa lisätekijöinä esiintyvien ruohomaisten ja puumaisten kasvien jäänteet. Teolliseen tuotantoon soveltuvat yli 100 ha:n suuruiset suot, joissa on vähintään metrin paksuinen kerros kasvuturpeeksi soveltuvaa turvetta. Parhaiten soveltuvat turvetuotantoon rahkanevat, sillä niiden pintaturve on tasalaatuisia ruskorahkasammalturvetta. Myös avosuot, joilla on keidasrämeet, silmäkenevat ja lyhytkortiset nevat vuorottelevat, soveltuvat kasvuturvetuotantoon, mutta pintakuviointi vaikeuttaa kenttien muotoilua ja aiheuttaa siten lisäkustannuksia ja etenkin lyhytkortisilla nevoilla turpeen lisätekijänä oleva tupasvilla alentaa turpeen arvoa. Allikkoiset keidassuot ovat joko tuotantoon kelpaamattomia tai vaikeasti käyttöön otettavia. Keidassoiden reunaluaisuilla liekoisuus ja turvekerrostossa esiintyvät keskinkertaisesti tai voimakkaasti maatuneet turvelinssit alentavat turpeen käyttöarvoa siten, että niistä on saatavissa korkeintaan laatuluokkaan II kuuluvaa kasvuturvetta.

4.2.1 Kasvuturvetuotantoon soveltuvat suot

Teolliseen kasvuturvetuotantoon Yläneellä soveltuu 6 suota ja 1 suo pientuotantoon (taulukko 12). Kaikissa mainituissa soissa on noin 2 metrin paksuinen kerros heikosti maatunutta, pääasiassa *Spahagnum acutifolia*-ryhmän sammalten jäänteistä syntynyttä turvetta.

Taulukko 12. Teolliseen kasvuturvetuotantoon soveltuvien soiden turvevarat Yläneellä.

Suon nimi	Yli 2 m syvää aluetta (ha)	Tuotantoon soveltuva ala (ha)	Turveäärä ³ (milj. m ³)
Isosuo (S)	322	200	4,00
Kuivetunsuo	82	60	1,20
Järvenrahka	93	60	1,40
Levonsuo	142	100	2,00
Isosuo (N)	175	130	2,60
Pöytärahka	155	100	2,00
Yhteensä	969	650	13,20

Kaikissa tutkituissa soissa on rahkaturpeen lisätekijänä jonkin verran tupasvillaa ja lisäksi paikoin ohuita hyvin maatuneita turvelinssejä. Levonsuossa 20 - 40 cm:n vahvuinen hyvin maaton turvekerrostuma 0,5 - 1,0 metrin syvyydessä ulottuu normaalien tutkimushavaintojen mukaan koko suon alueelle. Yksityiskohtaisemmat tutkimukset kyseisen kerrostuman tosiasiallisesta ulottuvuudesta ovat välttämättömiä ennen tuotantopäätöksen tekoa.

Kaikkien edellämainittujen soiden kasvuturpeeksi soveltuvat osat ovat helposti kuivatettavissa, mutta Järvenrahkan käyttöönottomahdollisuuksia vaikeuttaa sen sijainti puhtasvetisen Pyhäjärven rantasuona.

Hyvä tiesijainti on etenkin Isosuolla (S), Kuivetunsuolla, Järvenrahkalla ja Levonsuolla. Kuljetusmatkat lähimpään kulutuskeskukseen Turkuun, ovat 30 - 50 km.

Teolliseen tuotantoon soveltuvien kasvuturpeiden lisäksi Yläneellä on useita soita, joiden pintakerroksesta on mahdollisuus 10 - 30 hehtaarin alueelta ottaa 1 - 1,5 metrin paksuudelta kasvuturpeen raaka-aineeksi soveltuvaa turvetta. Suurin näistä soista on Ruusinrahka, jossa on noin 0,5 milj. m³ kasvuturpeeksi soveltuvaa turvetta.

4.3 Soiden muu käyttö

4.3.1 Soiden perättäiskäyttö

Kun kasvuturpeen raaka-aineeksi soveltuva turvekerros on nostettu, on mahdollista käyttää alla oleva kohtalaisesti tai hyvin maaton polttoturpeeksi. Näin on menetelty Mynämäen Laajojen Isosuolla. Jos jäljelle jäävä turvekerros on ohut tai riittävän ravinteinen, voidaan suon pohjaa käyttää maa- tai metsätalousmaaksi, etenkin jos kuivatusmahdollisuudet ovat hyvät.

4.3.2 Soiden käyttö maa- ja metsätaloudessa

Soiden ohutturpeiset, ravinteiset reunaosat on raivattu siinä määrin viljelykseen, ettei viljelyyn soveltuvia soita tai suon osia enää ole tarkoitukseen saatavana. Sen sijaan rahkaisilta soilta voidaan nostaa pehku (turvetta, jonka maatuneisuus on H₂) kuivikkeeksi. Ilmakuiva turve imee itseensä vähintään² 12-kertaisen painomääränsä vettä. Kuivikepehku sitoo lisäksi virtsassa ja lannassa olevan typen, joka muuten osittain joutuisi hukkaan. Ohutturpeiset suon reunaosat, etenkin korvet, soveltuvat metsän kasvatukseen. Sen sijaan paksuturpeiset, karut rämeet eivät ole osoittautuneet soveliaiksi metsänkasvatukseen ilman lannoitusta. Lisäksi on todettu paksuturpeisille kohosuo-ojikoille perustettujen taikoiden, jotka alussa ovat varttuneet lupaavasti NPK:n

lannoituksen jälkeen, kärsivän kasvuhäiriöistä karussa pintaturpeessa olleiden hivenaineiden loputtua.

4.3.3 Soiden suojelu ja virkistyskäyttö

Elijärven eteläpuolella olevaan Vaskijärven luonnonpuistoon kuuluvat Vaskijärvenrahka ja Kajavansuo osittain. Valtakunnallisessa soiden suojelun perusohjelmassa (1977) on ehdotettu Vaskijärven luonnonpuistoa laajennettavaksi siten, että siihen kuuluisivat Kaukosuon pohjois- ja keskiosa, osittain Yläneen alueella sijaitsevat Varissuo ja Munkkionsuo (jotka on kuvattu Mynämäen turvevaroja koskevassa raportissa). Rauhoitettavaksi on ehdotettu myös Savojärven pohjoispuolella sijaitseva Lammenrahka.

5 YHTEENVETO

Yläneen alueella on tutkittu 36 suota, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 4 554 ha. Tästä alasta on 3 476 ha yli metrin syvyistä ja 2 560 ha yli kahden metrin syvyistä aluetta.

Yleisimmät suotyyppit ovat rahkarämeet (20 %) ja isovarpuiset rämeet (12 %) sekä rahkanevat (17 %) ja lyhytkortiset nevat (15 %). Useat suot ovat ojikko- tai muuttumavaiheessa. Täysin luonnontilaiset suot ovat harvinaisia.

Soiden keskisyvyys on 2,7 m. Tästä on heikosti maatunutta pintakerrosta keskimäärin 1,8 m. Yli yhden metrin syvyisellä alueella turpeen keskipaksuus on 3,9 m ja pintakerroksen osuus keskimäärin 2,1 m. Yli kahden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,7 m, josta pintakerroksen paksuus keskimäärin 2,5 m.

Turvekerroksen keskimaatuneisuus on noin 4,2 pintakerroksen 3,3 ja pohjakerroksen 6,1. Turvekerrostossa valitsevina ovat rahkavaltaiset turpeet (72 %). Ruskosammalturpeita esiintyy erittäin harvinaisina. Puunjäänne-
pitoisten turpeiden osuus on noin 7 %.

Liekoja turvekerrostossa esiintyy vähän, runsaimmin soiden reunaosien isovarapurämeillä.

Tutkituissa soissa turvetta on 122 milj. m³, josta heikosti maatunutta pintaturvetta 80 milj. m³. Yli yhden metrin syvyisellä alueella on turvetta 108 milj. m³, josta pintaturvetta 71 milj. m³ ja yli kahden metrin syvyisellä alueella 94 milj. m³, josta pintaturvetta 63 milj. m³.

Yläneellä tutkituista soista 6 soveltuu teolliseen kasvuturvetuotantoon ja 2 välttävästi polttoturvetuotantoon paikallista kysyntää tyydyttämään. Tilakohtaiseen kasvuturpeen pientuotantoon soveltuvat useat suot. Luonnonsuojeluun soveltuvia soita on 4.

Teolliseen kasvuturvetuotantoon soveltuvien soiden yli 2 metrin syvyisen alueen yhteispinta-ala on noin 650 ha. Tällä alueella on kasvuturpeeksi soveltuvaa heikosti maatunutta turvetta noin 13,2 milj. m³. Kasvuturpeen tuotannon haittana ovat useilla soilla hyvin maatuneet turvelinssit kasvuturpeeksi soveltuvassa turvekerrostossa. Eräiden soiden käyttöä haittaavat suokuvion rikkinaisuus. Soiden sisältämä kasvuturvemäärä tekee mahdolliseksi kasvuturpeen jalostamisen paikkakunnalla.

KIRJALLISUUTTA

- Eurola, S., 1962: Über die regionale Einteilung der sudfinnischen Moore. Ann. Botanici Soc. Zool. Botan. Fenniae "Vanamo" 33 (2), 1 - 243.
- Haavio-Mannila, R.; Polttoturpeennosto, käsittely ja käyttö maatilalla. Työtehoseuran julkaisu n. 184, Hki 1976.
- Korpijaakko, M. 1981: Uusi kairatyyppejä tilavuustarkkojen turvenäytteiden ottamiseen. Suo 32, (1):7-8.
- Lappalainen, E., Sten, C-G., Häikiö, J., 1978: Turvetutkimusten maasto-opas. Geologinen tutkimuslaitos. Opas n:o 463.
- Lounais-Suomen seutukaavaliitto, 1969/3: Varsinais-Suomen turvevarat.
- Naucke, 1979: Untersuchungen Niedersächsischer Torf zur Bewertung ihrer Eignung für die Moortherapie. Telma 9.
- Pihlaja, K. Turpeen kemiallinen käyttö. Turveseminaari, Turku.
- Puustjärvi, V., 1973: Kasvuturve ja sen käyttö. Turveteollisuusliitto, julkaisu 1.
- Salmi, M., 1952: Turvetutkimuksia Pelson suoalueella. Geologinen tutkimuslaitos, Geoteknisiä julk. 52, 1-79.
- Tuittila, H. 1981 Mynämäen turvevarat. Geologinen tutkimuslaitos, maaperäosasto, raportti P 13.4 82/91.
- Tuittila, H. 1982 Ennakkotieto uudesta turvearviointimenetelmästä. Suo 33, (1);31
- Tuittila, H. 1983 Pöytyän turvevarat. Geologinen tutkimuslaitos, maaperäosasto, raportti P 13.4/83/120.
- Turveteollisuusliitto, 1976: Turveteollisuusliiton polttoturpeen laadunmäärittelyohje. Turveteollisuus 1976 (3), 29-37.
- Turveteollisuusliitto, 1980: Kasvuturvestandardi.
- Turveteollisuusliitto, 1982: Turveteollisuusliiton polttoturpeen laadunmäärittelyohje. Turveteollisuus 1982 (3).

Valtakunnallinen soidensuojelun perushjelma, 1977: Komiteanmietintö 1977: 48. 47 s.

Valtakunnallinen soidensuojelun perushjelma. Komiteanmietintö 1980:15. 164 s.

LIITE 1. YHTEENVETO YLÄNEELLÄ TUTKITUISTA SOISTA

Suon nimi	Kartta- lehden numero	Pinta- ala (ha)	Tutki- mus- piste kpl/ 10 ha	KOKO SUO								
				Keskisyvyys (m)			Keskimaatuneisuus			Turvemäärä (milj. m ³)		
				H ₁ -10	H ₁ -4	H ₅ -10	H ₁ -10	H ₁ -4	H ₅ -10	H ₁ -10	H ₁ -4	H ₅ -10
1. Kaukosuo	113307	460	3,2	2,6	1,6	1,0	4,4	3,3	6,1	12,00	7,40	4,60
2. Heikinsaarensuo	113307	41	1,8	1,4	1,2	0,2	4,1	3,8	5,8	0,58	0,48	0,10
3. Jännessuo	113307	30	2,0	1,7	0,9	0,8	4,5	2,8	6,4	0,51	0,27	0,24
4. Kajavanrahka	113307	140	2,1	2,5	1,7	0,8	4,6	3,5	6,7	3,48	2,30	1,18
5. Pukinrahka	113307,10	176	5,1	2,2	1,2	1,0	4,8	3,3	6,5	3,85	2,07	1,78
6. Vesiraumanrahka	113307	61	1,0	2,0	1,3	0,7	4,4	3,4	6,3	1,22	0,80	0,42
7. Vaskijärvenrahka	113307-08	270	1,7	3,7	2,4	1,3	4,4	3,3	6,2	10,08	6,38	3,70
8. Niittukurjensuo	113307-08	87	4,5	1,9	1,1	0,8	4,8	3,5	6,6	1,63	0,91	0,72
9. Kaalimaansuo	113308	28	1,4	2,2	1,8	0,4	3,6	3,2	5,5	0,61	0,49	0,12
10. Haaraissuo	113308	28	1,3	1,4	0,2	1,2	5,4	3,8	5,8	0,41	0,06	0,35
11. Pajusuo	113308	15	1,6	1,3	0,1	1,2	5,6	3,8	5,7	0,20	0,02	0,18
12. Pöytäkallionsuo	113308	15	3,0	1,9	0,8	1,1	5,2	3,7	6,4	0,28	0,12	0,16
13. Kiksaarensuo	113308	60	5,2	2,0	1,4	0,6	4,2	3,3	6,4	1,17	0,83	0,34
14. Härkäsuu	113308	74	4,4	2,3	1,4	0,9	4,4	3,2	6,1	1,76	1,07	0,69
15. Riihijärvensuo	113308	49	1,3	0,8	-	0,8	7,8	4,0	8,0	0,39	0,02	0,37

16. Rajasuo	113308	32	7,8	1,6	0,6	1,0	5,0	3,6	5,8	0,52	0,19	0,33
17. Halikonrahka	113310	178	2,5	2,3	0,7	1,6	5,2	3,3	6,1	4,19	1,32	2,87
18. Lammienrahka	104412, 113310	500	1,0	4,0	2,6	1,4	4,0	3,4	5,1	19,73	13,12	6,61
19. Haukansuo	113310	240	3,3	2,1	1,1	1,0	4,8	3,4	6,3	5,02	2,64	2,38
20. Iso Vuohensuo	113310	58	1,0	1,4	1,2	0,2	3,7	3,4	6,0	0,81	0,72	0,09
21. Liettoonsuo	113310	17	11,4	2,3	1,4	0,9	4,5	3,6	5,9	0,40	0,24	0,16
22. Kailassuo	113310	17	9,3	1,5	1,1	0,4	4,5	3,3	7,2	0,26	0,18	0,08
23. Kyytsuo	113310	15	10,0	2,6	1,4	1,2	4,4	2,8	6,3	0,40	0,22	0,18
24. Lavinojansuo	113310	74	2,4	2,7	0,9	1,8	5,5	3,8	6,4	1,99	0,69	1,30
25. Ruusinrahka	113310	56	3,9	3,1	2,0	1,1	4,7	3,4	7,0	1,76	1,12	0,64
26. Reitolanrahka	113310	185	2,1	1,7	1,0	0,7	4,7	3,7	6,3	3,13	1,92	1,21
27. Isosuo S	113310	446	4,4	3,2	2,8	0,4	3,4	2,9	6,3	14,56	12,61	1,95
28. Kuivetusuo	113310	140	3,9	2,5	1,8	0,7	4,2	3,1	7,0	3,47	2,49	0,98
29. Järvenrahka	113311	140	2,6	2,9	1,9	1,0	4,4	3,2	6,8	3,95	2,63	1,32
30. Haapasaarensuo	113311	100	3,9	1,9	0,8	1,1	5,2	3,2	6,7	1,89	0,80	1,09
31. Sampaansuo	113311	48	1,0	1,6	1,0	0,6	4,3	2,7	7,0	0,77	0,48	0,29
32. Levonsuo	113311	227	2,3	2,5	1,7	0,8	4,3	3,3	6,4	5,82	3,90	1,92
33. Isosuo N	113311	274	3,4	3,0	2,2	0,8	4,1	3,2	6,3	8,31	5,96	2,35
34. Valastensuo	113311	27	1,3	1,8	1,1	0,7	4,7	3,8	6,3	0,48	0,30	0,18
35. Papinsuo	113308-11	21	1,5	2,2	1,3	0,9	4,8	3,5	6,6	0,45	0,27	0,18
36. Pöytärahka	211101	225	1,9	2,7	2,1	0,6	3,7	3,2	5,8	6,13	4,87	1,26
YHTEENSÄ/KESKIARVO		4 554	1,3	2,7	1,8	0,9	4,3	3,3	6,1	122,21	79,89	42,32

16. Rajasuo	19	2,3	0,9	1,4	0,44	0,18	0,26	8	3,2	1,5	1,7	0,26	0,12	0,14	1,3/0,6
17. Halikonrahka	130	3,0	0,9	3,1	3,89	1,20	2,69	95	3,6	1,2	2,4	3,38	1,08	2,30	0,2/0,1
18. Lammenrahka	461	4,2	2,8	1,4	19,48	12,95	6,53	414	4,5	3,0	1,5	18,77	12,48	6,29	X/X
19. Haukansuo	185	2,6	1,4	1,2	4,75	2,55	2,20	115	3,2	1,8	1,4	3,65	2,05	1,60	0,7/0,4
20. Iso Vuohensuo	28	2,2	1,9	0,3	0,61	0,54	0,07	15	2,8	2,4	0,4	0,42	0,36	0,06	X/X
21. Liettoonsuo	12	3,1	1,8	1,3	0,37	0,21	0,16	8	3,9	2,4	1,5	0,31	0,19	0,12	0,5/0,2
22. Kailassuo	9	2,5	1,8	0,7	0,22	0,16	0,06	6	2,9	2,0	0,9	0,17	0,12	0,05	- / 0,2
23. Kyytsuo	12	3,2	1,8	1,4	0,38	0,21	0,17	10	3,5	2,0	1,5	0,35	0,20	0,15	2,6/0,5
24. Lavinojansuo	63	3,0	1,0	2,0	1,91	0,64	1,27	47	3,5	1,0	2,5	1,67	0,49	1,18	- / -
25. Ruusinrahka	51	3,4	2,2	1,2	1,73	1,12	0,61	44	3,7	2,4	1,3	1,62	1,06	0,56	0,1/0,2
26. Reitolanrahka	100	2,7	1,7	1,0	2,74	1,73	1,01	80	3,0	2,0	1,0	2,43	1,60	0,83	0,3/0,1
27. Isosuo S	410	3,5	3,1	0,4	14,35	12,51	1,84	332	4,0	3,6	0,4	13,18	11,85	1,33	- / -
28. Kuivetunsuo	118	2,8	2,1	0,7	3,36	2,45	0,91	82	3,4	2,6	0,8	2,78	2,17	0,61	- / -
29. Järvenrahka	119	3,3	2,2	1,1	3,86	2,60	1,26	93	3,7	2,6	1,1	3,47	2,42	1,05	1,0/0,5
30. Haapasaarensuo	70	2,4	1,1	1,3	1,69	0,76	0,93	40	3,1	1,5	1,6	1,26	0,61	0,65	1,0/0,9
31. Sampaansuo	31	2,1	1,2	0,9	0,66	0,38	0,28	18	2,5	1,1	1,4	0,46	0,20	0,26	X/X
32. Levonsuo	168	3,3	2,2	1,1	5,61	3,73	1,88	142	3,7	2,4	1,3	5,24	3,44	1,80	X/X
33. Isosuo N	230	3,5	2,5	1,0	8,14	5,85	2,29	175	4,2	3,1	1,1	7,41	5,41	2,00	X/X
34. Valastensuo	20	2,2	1,5	0,7	0,44	0,29	0,15	12	2,6	2,2	0,4	0,31	0,27	0,04	0,9/0,6
35. Papinsuo	16	2,7	1,6	1,1	0,42	0,25	0,17	12	3,0	1,8	1,2	0,36	0,22	0,14	1,1/0,6
36. Pöytärahka	210	2,9	2,3	0,6	6,06	4,81	1,25	155	3,3	2,6	0,7	5,17	4,11	1,06	X/X
YHTEENSÄ/KESKIARVO	3 467	3,1	2,1	1,0	107,83	71,36	36,47	2 560	3,7	2,5	1,2	94,10	63,85	30,25	0,4/0,2

X = tiedot puuttuvat

LIITE 3a. YLÄNEELLÄ TUTKITTUJEN SOIDEN TUTKIMUSPISTEIDEN SUOTYYPPIJAKAUMA (%), NEVAT JA RÄMEET

Suon nimi	NEVAT							Nevoista luonnon-til.	RÄMEET								Yht.	Rämeistä luonnon-til.
	SN	RIN	KN	LKN	SIN	RN	Yht.		SR	TR	PSR	KR	KGR	IR	RR	KER		
1. Kaukosuo	6,8	0,7	15,7	32,8	2,2	13,4	71,6	89,6	3,0	5,2			0,7	4,5	9,0		22,4	73,3
2. Heikinsaarensuo				16,7			16,7	-		50,0		25,0	8,3				83,3	-
3. Jännessuo							-	-		33,3				66,7			100,0	-
4. Kajavanrahka	3,8			26,9		15,4	46,1	100,0		7,7			7,7	26,9	3,8		46,1	83,3
5. Pukinrahka	7,4			33,4	22,2		63,0	100,0	7,4				18,5	11,1			37,0	50,0
6. Vesiraumanrahka				28,6	28,6	14,3	71,5	-	14,3	14,3							28,6	-
7. Vaskijärvenrahka					8,7		8,7	100,0		8,7			2,2	17,4	63,0		91,3	100,0
8. Niittukurjensuo	13,6			5,4		18,9	37,9	-		2,7	8,1		5,4	5,4			21,6	-
9. Kaalimaansuo					25,0	25,0	50,0	50,0		25,0				25,0			50,0	-
10. Haaraissuo							-	-					66,7	33,3			100,0	-
11. Pajusuo							-	-					100,0				100,0	-
12. Pöytäkallionsuo							-	-					100,0				100,0	-
13. Kiksaarensuo				21,5		10,7	32,2	-		21,4	3,6		3,6	7,1	25,0		60,7	11,8
14. Härkäsuu				3,1		28,1	31,2	-		12,5		6,3		18,8	25,0		62,6	20,0
15. Riihijärvensuo	83,3						83,3	100,0	16,7								16,7	100,0
16. Rajasuo			4,8			33,3	38,1	-		9,5	14,3			19,0	14,3		57,1	-
17. Halikonrahka						7,7	7,7	-		2,5				7,7	56,4		66,7	8,0
18. Lammenrahka	8,5			6,4	23,4		38,3	100,0						10,6	21,3	29,8	61,7	82,8
19. Haukansuo	12,3			2,7	2,7	4,1	21,8	31,3	2,7	9,7				2,7	20,6	9,7	45,4	33,3
20. Iso Vuohensuo				75,0	25,0		100,0	50,0									-	-
21. Liettoonsuo							-	-		6,7	13,3			6,7	60,0		86,7	-
22. Kailassuo	14,3			7,1			21,4	-		35,8				21,4			57,2	-
23. Kyytsuo				15,4	7,7		23,1	33,3		46,2							46,2	33,3
24. Lavinojansuo				43,8			43,8	-							12,5	43,8	56,3	-
25. Ruusinrahka					15,8		15,8	100,0						31,6	15,8	31,6	79,0	66,7
26. Reitolanrahka	13,9			11,0		36,1	61,0	-		2,8				5,6	11,0		19,4	-
27. Isosuo S	11,1			15,9	34,9	4,8	66,7	97,6	7,9				1,6	9,5	9,5	4,8	33,3	85,7
28. Kuivetusuo				9,1			9,1	100,0	9,1	9,1				27,2	9,1	36,4	90,9	30,0
29. Järvenrahka					3,3	13,3	16,6	100,0						43,4	36,7		80,1	54,2
30. Haapasaarensuo			3,2			6,5	9,7	-		9,7				41,9	38,7		90,3	10,7
31. Sampaansuo						60,0	60,0	-							40,0		40,0	-
32. Levonsuo	6,4			17,0			23,4	63,6		6,4				10,6	38,3	17,0	72,3	79,4
33. Isosuo N	13,2			15,8	11,8		40,8	87,1	7,9				1,3	19,7	10,6	19,7	59,2	47,4
34. Valastensuo							-	-						33,3	33,3	33,3	99,9	66,7
35. Papinsuo							-	-						33,3	33,3	33,3	99,9	66,7
36. Pöytärahka				51,4		5,4	56,8	90,5	5,4				2,7	10,8	24,3		43,2	81,3
YHTEENSÄ %	6,2	0,1	2,4	14,7	6,9	8,5	38,8	66,7	2,4	6,6	0,4	1,0	0,5	12,0	19,8	9,9	52,6	49,3

LIITE 3b. YLÄNEELLÄ TUTKITTUJEN SOIDEN TUTKIMUSPISTEIDEN SUOTYYPIJAKAUMA (%), KORVET, TURVEKANKAAT JA MUUT

Suon nimi	KORVET					Korvista luonnon-til.	TURVEKANKAAT					Yht.	MUUT				Yht.	Luonnon-tilaisia %
	RHK	KGK	VK	NK	Yht.		RHTK	MTK	PTK	VATK	PE		PTA	JTA	KSMU			
1. Kaukosuo			0,7	4,6	5,3	57,1									0,7	0,7	83,6	
2. Heikinsaarensuo					-	-											-	
3. Jännessuo					-	-											-	
4. Kajavanrahka				7,7	7,7	100,0											92,2	
5. Pukinrahka					-	-											81,5	
6. Vesiraumanrahka					-	-											-	
7. Vaskijärvenrahka					-	-											100,0	
8. Niittukurjensuo	2,7		5,4	2,7	10,8	-	10,8			8,1	18,9				10,8	10,8	-	
9. Kaalimaansuo					-	-											25,0	
10. Haaraissuo					-	-											-	
11. Pajusuo					-	-											-	
12. Pöytäkallionsuo					-	-											-	
13. Kiksaarensuo			7,1		7,1	-											7,2	
14. Härkäsuu					-	-		6,3			6,3						12,5	
15. Riihijärvensuo					-	-											100,0	
16. Rajasuo					-	-	4,8				4,8						-	
17. Halikonrahka	2,6		2,6		5,2	-	2,6		5,1	12,8	20,5						5,3	
18. Lammenrahka					-	-											76,6	
19. Haukansuo	2,7	2,7			5,4	50,0	5,4	1,4		16,4	23,2				4,2	4,2	24,6	
20. Iso Vuohensuo					-	-											50,0	
21. Liettoonsuo			6,7	6,7	13,4	-											-	
22. Kailassuo	14,3				14,3	-	7,1				7,1						-	
23. Kyytsuo	7,7			7,7	15,4	-	15,4				15,4						23,1	
24. Lavinojansuo					-	-											-	
25. Ruusinrahka					-	-	5,3				5,3						68,5	
26. Reitolanrahka	2,8			5,6	8,4	-	2,8				2,8				8,4	8,4	-	
27. Isosuo S					-	-											93,6	
28. Kuivetusuo					-	-											36,4	
29. Järvenrahka					-	-					3,3						60,0	
30. Haapasaarensuo					-	-											9,7	
31. Sampaansuo					-	-											-	
32. Levonsuo		4,3			4,3	-											72,3	
33. Isosuo N					-	-											63,6	
34. Valastensuo					-	-											66,6	
35. Papinsuo					-	-											66,6	
36. Pöytärahka					-	-											86,5	
YHTEENSÄ %	0,8	0,4	0,7	1,3	3,2	25,0	1,6	0,3	0,2	2,2	4,3				1,1	1,1		

LIITE 4a. YLÄNEEN SOIDEN TURVELAJISUHTEET (%), RAHKAVALTAISET TURPEET

Suon nimi	RAHKAVALTAISET (S-t)														
	RAHKA (S)							SARARAHKA (CS)							
	S	ErS	ShS	NS	LS	EqS PrS	S Yht.	CS	ErCS	ShCS	NCS	LCS	EqCS PrCS	CS Yht.	ST Yht.
1. Kaukosuo	19,4	7,7	0,7	0,4	0,1		28,3	7,2	5,1	1,2	0,4	0,3		14,2	42,5
2. Heikinsaarensuo	5,3	7,1	9,3	2,2			23,9	7,5	3,6	0,9	6,6			18,6	42,4
3. Jännessuo	31,2	24,2		5,5			60,9	7,0	3,9			3,9		14,8	75,7
4. Kajavanrahka	54,1	15,1		3,1	3,6		75,9	6,0	2,8		0,4	0,3		9,5	85,4
5. Pukinrahka	29,9	28,2	11,6				69,7	7,1	7,1			4,5	2,5	21,2	90,9
6. Vesiraumanrahka	41,1	22,6					63,7	13,2		2,6				15,8	79,5
7. Vaskijärvenrahka	59,2	16,4	3,2	1,4			80,2	2,1	0,3	0,5	0,5	0,6		4,0	84,2
8. Niittukurjensuo	19,6	7,2			3,4		30,2	7,0	2,3		0,4	6,1	1,1	16,9	47,1
9. Kaalimaansuo	65,4	5,3		3,8	3,8		78,3	3,7						3,7	82,0
10. Haaraissuo	48,0	4,0					52,0							-	52,0
11. Pajusuo	20,4	18,4		6,1	6,1		51,0		4,1			6,1		10,2	61,2
12. Pöytäkallionsuo	48,8	12,5		2,3		4,5	68,1							-	68,1
13. Kiksaarensuo	51,0	8,5		0,1	0,9		60,5	9,0				2,8	0,3	12,1	72,6
14. Härkäsuo	63,9	1,5					64,8	7,7	0,1			0,5		8,3	73,1
15. Riihijärvensuo							-							-	-
16. Rajasuo	38,7	7,9			1,1	0,6	48,3	1,4	1,3					3,2	51,5
17. Halikonrahka	48,8	4,3		3,1	1,4		57,6	8,2	1,2		0,4	2,1	0,1	12,0	69,6
18. Lammenrahka	25,3	23,3	13,1		0,4		62,1	2,0	0,2	0,4		2,5	0,5	5,6	67,7
19. Haukansuo	29,9	4,3	0,3	0,6	0,7		35,8	4,6	1,2			1,4	0,1	7,3	43,1
20. Iso Vuohensuo	1,4	14,6	54,9				70,9	7,6	4,9	6,2		10,4		29,1	100,0

21. Liettoonsuo	37,9	0,4					38,3	1,2					1,2	39,5	
22. Kailassuo	54,8	11,0			3,9		69,7	9,3	6,4			7,5	23,2	92,9	
23. Kyytsuo	57,3	12,2	1,8		2,4	1,8	75,5	9,2				3,0	12,2	87,7	
24. Lavinojansuo	36,3	24,3		0,3	3,7		64,6		3,7		0,2		2,0	5,9	70,5
25. Ruusinrahka	62,5	6,5	1,0	1,1			71,1	3,3	1,0	0,2	1,1	2,1	2,1	9,8	80,9
26. Reitolanrahka	18,3	7,1	0,7		0,2		26,3	8,3	4,3	0,2	0,9	0,6		14,3	40,6
27. Isosuo S	20,0	17,0	20,0		0,1	2,4	59,5	5,5	0,6	2,0		3,8	1,1	13,0	72,5
28. Kuivetunsuo	56,6	29,2	3,8				89,6	6,0				2,5		8,5	98,1
29. Järvenrahka	61,3	4,3		1,8	0,5	0,2	68,1	6,1	1,0		2,0		0,1	9,2	77,3
30. Haapasaarensuo	54,9	5,9		8,3	4,7	0,9	74,7	3,4	1,1		0,4	1,9	0,4	7,2	81,9
31. Sampaansuo	30,0	43,0	4,9		6,7		72,4	1,7				22,5		24,2	96,6
32. Levonsuo	27,5	53,0	4,7			0,3	76,5	2,5	2,0	0,4		10,6	0,2	15,7	92,2
33. Isosuo N	29,2	22,8	6,0		0,7		60,7	8,1	3,7			8,6	3,5	23,9	82,6
34. Valastensuo	35,5	36,7					72,3		5,3		5,3	2,6		13,2	85,5
35. Papinsuo	61,5	16,5		4,4	6,6		89,0							-	89,0
36. Pöytärahka	33,9	36,8	13,1				83,8	7,1				4,7	0,3	12,1	92,9
YHTEENSÄ %	33,3	18,4	7,4	0,6	0,6	0,4	60,7	5,1	1,8	0,5	0,2	3,3	0,8	11,7	72,4

LIITE 4b. YLÄNNEEN SOIDEN TURVELAJISUHTEET (%) SARAVALTAISET TURPEET

Suon nimi	SARAVALTAISET (C-T)																		
	SARA (C)									RAHKASARA (SC)									C-T Yht.
	C	EqC	PrC	NC	LC	ErC	ShC	BC	C Yht.	SC	EqSC	PrSC	NSC	LSC	ErSC	ShSC	SC Yht.		
1. Kaukosuo	20,5	3,1	1,0	5,0	5,0	1,1	0,3		36,0	14,5	0,2	0,5	1,6	1,6	2,2	0,9	21,5	57,5	
2. Heikinsaarensuo	27,9	9,7	0,9	6,6					45,1	12,4							12,4	57,5	
3. Jännessuo	5,5	3,1		3,9					12,5	10,2				1,6			11,8	24,3	
4. Kajavanrahka	2,6	0,4	1,3	0,9	0,3				5,5	3,7	0,4	0,7	1,5	2,2	0,6		9,1	14,6	
5. Pukinrahka									-	7,7		0,8		0,6			9,1	9,1	
6. Vesiraumanrahka	1,6		1,1		0,5				3,2	10,0				7,3			17,3	20,5	
7. Vaskijärvenrahka	0,4	0,6	1,2	1,5	3,0	0,6	0,8		8,1	3,7	0,8	0,2	0,8	1,9	0,2	0,1	7,7	15,8	
8. Niittukurjensuo	34,9	0,9		1,8	2,1				39,7	10,5		0,6		2,1			13,2	52,9	
9. Kaalimaansuo	2,3								2,3	12,0				3,7			15,7	18,0	
10. Haaraissuo	2,7			5,3	16,0				24,0	17,3				6,7			24,0	48,0	
11. Pajusuo		6,1							6,1	20,4	8,2			4,1			32,7	38,8	
12. Pöytäkallionsuo	7,9	14,8	4,6		4,6				31,9								-	31,9	
13. Kiksaarensuo	3,1	0,5	0,3		0,7				4,6	17,5		2,0	0,4	2,9			22,8	27,4	
14. Härkäsuu	2,0		0,8		6,3				9,1	12,3		0,1	0,3	3,5	0,2	1,4	17,8	26,9	
15. Riihijärvensuo	56,3	25,0							81,3	18,7							18,7	100,0	
16. Rajasuo	11,1	5,3		1,9	15,5	7,7	1,9		43,4	1,9			0,9	0,4	1,5	0,4	5,1	48,5	
17. Halikonrahka	1,4	9,5		0,6	1,7	1,0			14,2	9,7	3,1	0,6	0,1	2,4	0,3		16,2	30,4	
18. Lammenrahka		4,3	2,9		0,1			0,1	7,4	17,4	3,3	1,9		1,8	0,1	0,4	24,9	32,3	
19. Haukansuo	8,0	7,3	2,6	11,6	7,8	3,6	1,2		42,1	8,5	0,7	0,6	2,0	2,0	1,0		14,8	56,9	

20. Iso Vuohensuo									-								-	-
21. Liettoonsuo	25,4	3,3	6,4		8,9	1,7	0,8		46,5	6,4	0,4			1,4	0,6	5,2	14,0	60,5
22. Kailassuo	2,5				0,7				3,2	2,1	0,4			1,4			3,9	7,1
23. Kyytsuo		0,9	1,2		2,0				4,1	3,9	0,9	1,4		0,6	1,4		8,2	12,3
24. Lavinojansuo		2,2	4,8	4,3	11,6	3,8			26,7		0,3			0,3	2,2		2,8	29,5
25. Ruusinrahka			2,4	0,5	2,0				4,9	5,9		1,8	1,0	4,9	0,5	0,1	14,2	19,1
26. Reitolanrahka	9,3	0,3		2,4	1,0	1,0		0,2	14,2	33,3	1,1		3,1	6,0	1,7		45,2	59,4
27. Isosuo S		1,0			0,2		0,2	0,3	1,7	13,4	8,6	1,1		1,9		0,8	25,8	27,5
28. Kuivetunsuo									-	0,6	1,3						1,9	1,9
29. Järvenrahka	5,8	2,2	0,5	3,9	1,9	0,1			14,4	3,6	0,4	0,9	2,8		0,6		8,3	22,7
30. Haapasaarensuo	1,0	2,5	1,5	2,5	1,4	1,1			10,0	0,6	0,6	1,9	0,8	3,9	0,3		8,1	18,1
31. Sampaansuo		1,7							1,7	1,7							1,7	3,4
32. Levonsuo		1,0							1,0	3,4	1,2	0,5		1,7			6,8	7,8
33. Isosuo N		0,8							0,8	10,4	2,8	0,2		1,2			14,6	15,4
34. Valastensuo	2,6								2,6	4,0	5,3			2,6			11,9	14,5
35. Papinsuo					4,4				4,4	2,2		4,4					6,6	11,0
36. Pöytärahka									-	3,3	0,4			0,2		0,2	4,1	4,1
YHTEENSÄ %	3,8	2,3	1,0	1,4	1,7	0,5	0,2	0,1	11,0	10,6	2,3	0,8	0,5	1,7	0,4	0,3	16,6	27,6

Turveteollisuusliiton polttoturveluokitus

PALATURPEEN LUOKITUS 1982

POS.*	OMINAISUUS	YKSIKKÖ	LAATU P10	LAATU P12	LAATU P13
3	Kosteus, toimituserä	%	30 - 50	30 - 45	20 - 38
4.4	Tehollinen lämpöarvo saapumistilassa, vähintään	MJ/kg MWh/m ³	10 1,0	12 1,2	13 1,3
5.1	Tuhka kuiva-aineessa, max				
	- kuukausikeskiarvo	%	10	10	7
	- toimituserä (tarvittaessa)	%	15	15	10
6	Tuhkan sulamiskäyttäytyminen**				
8	Kappalekoko, max mitat	mm	150x200x 300	150x200x 300	100x100x 200
10	Murskan määrä, alle 20 mm,	%	20	15	5
11	Rikkipitoisuus, ilmoitetaan jos yli	%	0,3	0,3	0,3

* Positionumerot viittaavat turveteollisuusliiton laadunmäärittelyohjeeseen

** Ilmoitetaan, jos puolipallopiste on alle 1120°C
(Turveteollisuus 3 - 1982)

JYRSINTURPEEN LUOKITUS 1976

POS.	OMINAISUUS	YKSIKKÖ	LAATU J9	LAATU J11	LAATU J11S
3	Kosteus	%	40 - 55	40 - 55	40 - 55
4.4	Tehollinen lämpöarvo Hu	MJ/kg MJ/m ³	yli 8 yli 2500	11 + 2 yli 3000	11 + 2 yli 3000
5.1	Tuhka, kuukausikeskiarvo, max	%	10	8	8
	yksittäinen näyte, max	%	14	12	12
5.2	Tuhkan sulamiskäyttäytyminen		x	x	x
5.3	Tuhkan kemiallinen koostumus		x	x	x
6	Kuljetustilavuuspaino liki-main	kg/m ³	250 - 450	250 - 450	250 - 450
7	Korkeus, ritilän mitat	mm	100 x 200	100 x 200	40 x 40
9	Puun määrä, max	%	8	8	8
11	Rikkipitoisuus	%	y	y	y
	Tuotanto-, käsittely- ja kuljetustapa ym. lisätiedot		x	x	x

HUOM1.: Turpeen tulisi olla olosuhteisiin nähden mahdollisimman vapaa lumesta ja jäästä.

x - ilmoitetaan tarvittaessa y - ilmoitetaan, jos on yli 0,3 %

Et. standardiluokituksen ohella voidaan kaupassa tarvittaessa yksittäistapauksissa soveltaa poikkeavia laatuvaatimuksia.

Pos.-numerot viittaavat Turveteollisuusliiton laadunmäärittelyohjeeseen.

(Turveteollisuus 3 - 1976)

VILJELYTURVESTANDARDI (Turveteollisuusliitto)

I TERMIT

Turve on suokasvien jäänteistä muodostunut eloperäinen maalaji.

Käyttötarkoituksen mukaan turve jaetaan seuraavasti:

- kasvuturve
- polttoturve
- muut turpeet

Kasvuturve jakautuu:

- viljelyturve
- maanparannusturve

Viljelyturve on turvetta, jota voidaan yksinään käyttää kasvualustana.

II VILJELYTURPEEN, TURVERAAKA-AINEEN, STANDARDIN MUKAISET LAATULUOKAT

I Laatuluokka. Hyväksyttävän turpeen tulee olla vaaleaa turvetta, H₁₋₃, jossa on vähintään 90 % rakkasammaljäänteitä, ja joista valtaosa, yli 80 % on *acutifolia*-ryhmän jäänteitä.

Varpujen ja muiden puumaisten kasvien jäänteitä saa olla korkeintaan 3 % ja tupasvillan jäänteitä korkeintaan 6 % painosta.

II Laatulokka. Hyväksyttävän turpeen tulee olla vaaleaa, H₁₋₃, tai tummaa, H₄₋₅ turvetta, jossa on vähintään 80 % rakkasammalien jäänteitä.

III TOIMITETTAVAN TURPEEN PUHTAUS

- Toimitettavassa turpeessa ei saa olla taudinaiheuttajia eikä tuhoeläimiä.
- Turpeessa ei saa olla 100 x 200 mm:n seulalle jäävää ainesta yli 1 %:n.
- Muita sivuaineita turpeessa ei saa olla käyttöä selvästi haittaavia määriä.

IV NÄYTTEENOTTO

A. Irtoturve

Näytteen on mahdollisimman hyvin edustettava koko tutkittavaa erää. Milloin mahdollista, se otetaan jatkuvasta tavaravirrasta. Muussa tapauksessa se otetaan kuormasta tai kasasta lapiolla sattumanvaraisesti, ei kuitenkaan kasan pinnasta tai juuresta.

Näytteen koko on 10 dm³. Edustava näyte koostetaan vähintään 5:stä noin 2 dm³:n suuruisesta osanäytteestä. Yksi näyte voi edustaa korkeintaan 100 m³.

Näyte pakataan muovipussiin ja varustetaan tarvittavilla merkinnöillä (erän tunnus, näytteenottaja, päiväys).

B. Pakatut tuotteet

Enintään 10 dm^3 :n suuruiset pakkaukset lähetetään tutkittaviksi sellaisinaan.

Yli 10 dm^3 :n suuruisista pakkauksista otetaan sattumanvaraisesti 5, noin 2 m^3 :n suuruisia osanäytettä. Pakkaus ja merkintä kuten edellä.

Yksi näyte voi edustaa korkeintaan 100 m^3 turvetta viljelyolosuhteissa.

V NÄYTTEIDEN ESIKÄSITTELY LABORATORIOSSA

Kasvilajimäärittystä varten otetaan 1 dm^3 turvetta, joka kuivatetaan alle 20 %:n kosteuteen kokonaispainosta.

Jäljelle jäävä turve säilytetään asianmukaisesti muita mahdollisia mittauksia ja määrittäyksiä varten.

VI KASVILAJIMÄÄRITYS

A. Varpu- ja tupasvillamäärittäminen

Kuivatetusta turpeesta erotetaan varpu- ja puuaines sekä tupasvilla, joiden osuus ilmoitetaan prosentteina painosta.

B. Rakkasammalmääritys

Rakkasammaljäänteiden osuus sekä *acutifolia*-ryhmään kuuluvien rakkasammallajien osuus näistään määritetään mikroskooppisesti.